

از عالم بعد از مرگ چه خبر؟

نام نویسنده : محمد تقی صرفی

تذکر این کتاب توسط مؤسسه فرهنگی - اسلامی شبکه الامامین الحسنین علیهم السلام
بصورت الکترونیکی برای مخاطبین گرامی منتشر شده است.

لازم به ذکر است تصحیح اشتباهات تایپی احتمالی، روی این کتاب انجام نگردیده
است.

مقدمه

حمد و سپاس خداوند مالک روز قیامت را و درود و صلوات بر محمد و آلش باد.

اعتقاد به معاد جدای از اعتقاد به توحید نیست و هر که توحید را قبول کرده است ناچار باید معاد را هم قبول داشته باشد و آن که قیامت را انکار کند، در حقیقت توحید را انکار کرده است. همه پیامبران و امامان علیهم السلام و همه کتابهای آسمانی در قرآن نزدیک به هزار آیه در باره معاد است اعلام کرده‌اند که پس از این جهان مادی و خاکی، و بعد از مردن انسانها، جهانی دیگر است که بنام برزخ و پس از آن جهانی دیگر بنام آخرت و صحنه قیامت و برانگیختن انسانها وجود دارد. البته «یقین» به قیامت در این دنیا برای افراد کمی وجود دارد همانطور که یقین به وجود خداوند نیز در افراد کمی وجود دارد. اما در عالم برزخ و پس از آن در قیامت همه انسانها حتی کفار و منافقین به یقین می‌رسند و همه با چشم خود عظمت دستگاہ الهی را مشاهده می‌نمایند. لذا یکی از اسامی قیامت «یوم الیقین» است. و به مرگ هم، یقین گفته شده است.

در این کتاب سعی شده که با تکیه بر آیات و روایات، به مراحل رحلت انسان تا زمانی که به سعادت و یا شقاوت برسد، اشاره گردد.

حوزه علمیه شهرستان صحنه - رمضان 82

فصل اول : ابتدای ورود به برزخ

علی علیه السلام چگونه حالت احتضار را شرح میدهد

ناگاه سكرات مرگ وحسرت از دست دادن آنچه داشتند، بر آنها هجوم آورد در این حالت، اعضاء بدنشان سست گردید و در برابر آن، رنگ خود را باختند. سپس کم کم مرگ در آنها نفوذ کرده و بین آنها وزبانشان، جدائی افکند! او همچنان در میان خانواده خود با چشم، نگاه می کند و با گوشش، می شنود! در حالیکه عقلش، سالم است و فکرش باقی است! می اندیشد که عمر را در چه راهی فانی کرده و روزگارش را در چه راهی، سپری نموده است! به یاد ثروتهائی که جمع کرده است، می افتد! همان ثروتی که در جمع آوری آن، چشمها را بهم گذارده بود و از حرام و حلال و مشکوک گرفته، گناه جمع آوری آنها به گردن اوست! حال هنگام جدائی از آن اموال، فرارسیده، در حالیکه این ثروت برای وراثت می ماند و از آن استفاده کرده و بهره می برند! راحتی آن برای دیگران و سنگینی گنااهش، بر دوش اوست و او در گرو این اموال است! دست خود را از پشیمانی به دندان می گزد و این به خاطر صحنه هائی است که در هنگام مرگ، برایش مشخص می گردد. در این حالت، به آنچه در زندگی به آن علاقه داشت بی اعتناست! و آرزو می کند، ای کاش آن شخصی که در گذشته بر ثروت او، غبطه می خوردم و بر او حسد می بردم، این اموال را جمع کرده بود!

مرگ همچنان بر اعضایش، چیره می شود! تا آنجا که گوشش همچون زبانش، از کار می افتد! بطوریکه در میان خانواده اش، نمی تواند با

زبان‌ش سخن بگوید! وبا گوشش بشنود، پیوسته به صورت آنان می‌نگرد و حرکات
زبان‌شان را می‌بیند، اما صدای آنان را نمی‌شنود! سپس چنگال‌مرگ، همه
وجودش را فرا می‌گیرد! چشم او نیز همچون گوشش، از کار می‌افتد و روح از
بدنش، خارج می‌گردد! و همچون مرداری، بین خانواده‌اش می‌افتد! آنچنانکه از
نشستن نزدش، وحشت می‌کنند و از او دور می‌شوند! او نه سوگواران خود را
یاری می‌کند و نه به آن شخصی که او را صدا می‌زند، پاسخ می‌گوید! سپس او را
به منزلگاهش در درون زمین، حمل می‌کند و به دست اعمالش می‌سپارند و از
دیدارش، برای همیشه، چشم می‌پوشند!

دعا برای راحتی مرگ!

از حضرت رسول ﷺ منقولست که هر که این دعا را بخواند، چنان راحت

قبض روح می شود که نفهمد، جان داده و یا خوابیده است:

اللَّهُمَّ يَا مَلِكَ الْمَوْتِ! اِطْبِئِنِي لِلْمَوْتِ وَاسْلِمْنِي قَبْلَ الْمَوْتِ وَارْحَمْنِي عِنْدَ الْمَوْتِ
وَهَوِّنْ عَلَيَّ سَكَرَاتِ الْمَوْتِ وَلَا تُعَذِّبْنِي بَعْدَ الْمَوْتِ وَارْضِنِي إِلَى مَلِكِ الْمَوْتِ يَا
فَاطِرَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ! أَنْتَ وَلِيٌّ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ! تَوَفَّنِي مُسْلِمًا وَالْحَقِّنِي
بِالصَّالِحِينَ.

ثواب روزه بیست و چهار روز رجب!

رسول اکرم ﷺ فرمود: کسیکه بیست و چهار روز از ماه رجب را روزه بگیرد، در هنگام مرگ، عزرائیل به صورت جوانی که لباس حریر سبز پوشیده و سوار بر اسب بهشتی است و در یک دستش حریر سبزی آغشته به مشک اذفر و در دست دیگرش، ظرفی از طلا که پر از شراب بهشتی است، نزد او حاضر می شود و از آن شراب به او می نوشاند، تا هنگام خروج روح از تنش، دچار سختی مرگ نشود! سپس روح او را در آن حریر می پوشاند. از آن حریر بوئی به مشام می رسد که اهل آسمانهای هفتگانه، بوی آنرا استشمام می کنند. او در قبرش سیراب است تا در قیامت، از حوض کوثر بنوشد!

حاضر شدن ائمه معصومین علیهم السلام بر بالین محتضر

ابا بصیر می گوید: از امام صادق علیه السلام سؤال کردم: آیا مؤمن از مرگ ناراحت می شود؟ امام فرمود: نه بخدا! گفتم: چرانا ناراحت نمی شود؟ فرمود: هرگاه مرگ مؤمنی فرا برسد، رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم و اهل بیتش علیهم السلام بر بالین او حاضر می شوند! جبرئیل و میکائیل و اسرافیل و عزرائیل، نیز بیایند! علی علیه السلام می فرماید: یا رسول الله! این شخص از دوستان ما است! پس او را دوست بدار! همه فرشتگان نیز توصیه او را به عزرائیل، می کنند! و می گویند: این شخص از دوستان محمد و آل محمد است. با او مدارا کن! عزرائیل گوید: قسم به خدائی که شمارا برگزید، و محمد را به نبوت انتخاب کرد، من نسبت به او از پدر مهربانتر و از برادر رفیق ترم! سپس عزرائیل به آن شخص می گوید: ای بنده خدا! آیا از آتش، خودت رارهاندی؟ آیا از گرو امانت الهی، بیرون آمدی؟ او جواب می دهد: آری! عزرائیل می پرسد: چگونه؟ می گوید: به محبت محمد و آلش و به ولایت علی بن ابی طالب و فرزندانش! عزرائیل می گوید: خدا تو را از هر چه خوف داشتی، ایمن نمود و آنچه امید داشتی، بتو داد! چشمانت را باز کن و نگاه کن! او وقتی چشمش را باز می کند، افرادی را که در اطراف او هستند پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم و اهل بیتش و ملائکه را می بیند. سپس چشمش به دری از باغی از باغهای بهشت، می افتد. عزرائیل می گوید: این را خدا برایت مهیا ساخته و اینها هم رفقای ت هستند! آیا دوست داری به اینها ملحق شوی و یا به دنیا برگردی؟ او دستش را بالای چشمانش گذاشته و می گوید: نمی خواهم به دنیا برگردم!

در این هنگام از دل عرش، ندا می شود:

(يَا أَيُّهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ إِلَىٰ مُحَمَّدٍ وَوَصِيِّهِ وَ الْآئِمَّةِ مِنْ بَعْدِهِ! ارْجِعِي إِلَىٰ رَبِّكِ رَا ضِيهًا بِالْوَلَايَةِ، مَرْضِيهًا بِالثَّوَابِ فَادْخُلِي فِي عِبَادِي مَعَ مُحَمَّدٍ وَأَهْلِ بَيْتِهِ وَ ادْخُلِي جَنَّتِي غَيْرَ مَشْوِيهَةٍ!)

یعنی ای بنده ای که در کنار محمد ﷺ و وصیش و امامان بعد از او آرامش یافتی! به سوی خدایت، برگرد! در حالی که به ولایت اهل بیت، راضی شونده و به ثواب راضی شده ای! پس با محمد آتش، داخل بندگانم شو و در حالیکه دچار اضطرابی نیستی، به بهشتم وارد شو.

مرگ سخت تاجر!

یکی از طلاب قم بنام سید مهدی کشفی می گوید: یکشب برای نماز شب بلند شدم و خواستم که آفتابه را بردارم ناگاه دیدم خانه ما که پنجاه، شصت متر بیشتر نبود خیلی بزرگ است و بصورت کاروانسرای خیلی بزرگی است که حجره های فراوانی دارد! ناگاه از یکی از حجره ها صدای دلخراشی شنیدم. وقتی بطرف آنجا رفتم دیدم که در حجره یک نفر را خوابانده و سنگی به بزرگی اتاقی روی سینه اش گذاشته اند و یک نفر هم بالای سنگ خوابیده و یک میله آهنی در دست دارد که آن راتوی گلوی این شخص فشار می دهد. من هرچه کردم در را باز کنم تا کمک او بروم نشد. آن شخص را می شناختم از تجار تهران بود. ما یوس برگشتم و بعد از چند ساعت خدمت آیه الله میرزا جواد ملکی تبریزی رفت و ما اجرا را تعریف کرد. ایشان گفت آن کسی که دیدی در حال جان کندن بوده و آن سنگ هم تعلق به دنیایش است و آنی هم که روی سنگ میله در دست داشته ملک الموت بوده است. بعد از چند روز خبر فوت آن تاجر رسید که مطابق بود با تاریخی که من آن صحنه را در خانه دیدم.

پوسیدن مردگان!

از امام صادق علیه السلام سؤال شد آیا جسد مرده از بین می‌رود؟ فرمود: آری! بطوریکه گوشت و استخوانی باقی نمی‌ماند بجز طینت او که او از آن خلق شد که اصلاً از بین رود و در قبر است تا خدا دوباره او را از آن طینت زنده نماید.

پوسیدن جسد!

«وقتی متوکل دستور داد امام هادی علیه السلام را به مجلس شراب او بیاورند و به امام ابتدا اصرار بر خوردن شراب نمود و چون امتناع امام را دید تکلیف بر شعر گفتن نمود، امام اشعاری را خواندند که وضع مجلس را عوض کرد و اشک به چشمان نحس متوکل آمد و دستور داد امام را با احترام برگردانند. ابیات امام بشرح زیر است:

باتوا علی قلیل الاجبال تحرسهم	غلب الرجال فلم تنفعهم
القلل واستنزلوا بعد عز من معاقلمهم	واسکنوا حُفراً یا بئس ما نزلوا
صارخٌ من بعد دفنهم	این الاساور والتیجان والحل
این الوجوه اللتی كانت منعمه	من دونها تضرب الاستار والکلل
القبر عنهم حین سائلهم تلك الوجوه	فافصح
دهداً و قد شربوا و اصابوا	علیها الدود تنتقل قد طال ما اكلوا
	اليوم من بعد الاكل قد اكلوا

«ستمگران در قله های برفراز کوه با نگهبانانی نیرومند بسر می بردند. ولی با آمدن مرگ این کوه ها سودی برای آنان نداشت. بعد از عزتی که داشتند باغ مردنشان، به سوراخهایی افتادند چه بد فرود آمدنی بود؟

وقتی آنها را داخل قبر گذاشتند، صدائی آمد که: کجاست آن تخت ها و تاج ها و لباسها؟

کجا هستند آن صورتهایی که غرق در نعمت بودند. و همیشه زیر پرده ها و پشه
بندها قرار داشتند؟
ناگاه قیر با زبان فصیح از طرف این مرده ها جواب داد: کرمها بر این صورتهها
می غلطند!
یک عمر طولانی خوردند و آشامیدند. حالا خودشان توسط کرمها خورده می
شوند.»

فصل دوم : عالم برزخ!

فاصله بین مردن تا روز قیامت را برزخ گویند. در این حال، روح در جسم مثالی، که لطیف تر از جسم دنیوی است، داخل شده و به حیات خود، در عالمی دیگر، ادامه می دهد! در این مدت، اگر از خوبان باشد، به نعمتها، مشغول و اگر از بدان باشد، به عذابهای سخت، معذب است!

چند آیه در باره برزخ!

خداوند، در آیه 100 سوره مؤمنون، می فرماید:

(وَمِنَ وَّرَائِهِم بَرْزَخٌ إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ.)

یعنی: بعد از مردنشان، در برزخ هستند، تا روزیکه مبعوث شوند.

و در آیه 169 سوره آل عمران، می فرماید:

(وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتًا، بَلْ أَحْيَاءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ، فَرِحِينَ بِمَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَيَسْتَبْشِرُونَ بِالَّذِينَ لَمْ يَلْحَقُوا بِهِمْ مِنْ خَلْفِهِمْ، أَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ.)

یعنی: نیندازید که کشته شدگان در راه خدا، مردگانند! بلکه زندگانند و در نزد خدا روزی می خورند و به نعمتهایی که خدا به آنها داده است، خوشحالد و بشارت می دهند به کسانی که از جهادکنندگان هنوز به آنان ملحق نشده اند، که ترس و اندوهی بر آنان شهداء نیست!

و در آیه 46 سوره غافر، می فرماید:

(النَّارُ يُعْرَضُونَ عَلَيْهَا غُدُوًّا وَعَشِيًّا وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ.)

یعنی، صبح و شب، آتش بر او بر فرعون در عالم برزخ عرضه می‌شود، تا قیامت
فرا برسد.

ارواح مؤمنین در راحتی!

امام صادق علیه السلام فرمود: ارواح مؤمنین، در اطاقهایی از بهشت، زندگی می‌کنند. از
غذاهای بهشتی و آشامیدنیهای آن، می‌خورند و می‌آشامند و به دیدار یکدیگر می
روند و می‌گویند: خدایا! روز قیامت را برسان! تا وعده‌های تو را ببینیم.
و ارواح کفار، در آتش جهنم هستند که آتش بر آنها عرضه می‌شود و می
گویند: خدایا! قیامت را نرسان و وعده‌های خود را وفا نکن! و بین اولین ما
و آخرین ما ملاقات نیانداز!

و در روایتی دیگر، فرمود: بخدا من بر شما شیعیان نمی‌ترسم مگر از برزخ!

عالم برزخ از زبان امیر مؤمنان!

امیر مؤمنان فرمود: فرزند آدم وقتی که به آخرین روز دنیا و اولین روز آخرت می رسد، مال و فرزندان و اعمالش در نظر او مجسم می شود!
نخست متوجه اموال خود می شود و به او می گوید: بخدا سوگند! من برای جمع آوری و حفظ تو، بسیار حریص بودم و زیاد بخل ورزیدم! حال چه کمکی می توانی به من بکنی؟ ثروتش به او می گوید: فقط می توانی کفن خود را از من برداری!

او متوجه فرزندان خود می شود و به آنها می گوید: بخدا سوگند من شمارا خیلی دوست داشتم و همواره از شما حمایت می کردم! چه خدمتی می توانید در این روز بیچارگیم بمن بکنید؟ می گویند: هیچ! غیر از اینکه تورا در قبرت دفن کنیم!

سپس متوجه عمل صالح خود می شود و می گوید: بخدا سوگند! من در باره تو بی رغبت بودم و تو بر من گران بودی! تو امروز چه کمکی به من می کنی؟ می گوید: من در قبر و قیامت، مونس توام! تا آنکه من و تورا بر پروردگارت عرضه بدارند!

آنگاه امام فرمود: اگر آدمی در دنیا ولی خدا باشد، عملش بصورت خوشبوترین و زیباترین و خوش لباسترین مرد، نزدش می آید و به او می گوید: تورا به روحی از خدا وریحانی و بهشت پر نعمتی بشارت می دهم که چه خوش آمدنی کردی! او می پرسد: تو کیستی؟ جواب می دهد: من عمل صالح توام که از دنیا به آخرت، کوچ کرده ام!

آدمی در آنروز، غسل خود را می شناسد و با کسانی که جنازه اش را بر می دارند، سخن می گوید و سوگندشان می دهد که عجله کنند! همینکه داخل قبر شد، دوفرشته نزدش می آیند که همان دو فتان قبرند! موی بدنشان آنقدر بلند است که بر روی زمین کشیده می شود و بانیشهای خود، زمین را می شکافند! صدایی چون رعد و قاصد دارند. چشمانی چون برق خاطف و برقی که چشم را می زند! آنها از او می پرسند: خدایت کیست؟ پیرو کدام پیامبری؟ چه دینی داری؟

او جواب می دهد: خدایم، الله است! پیامبرم، محمد و دینم اسلام است! آنها می گویند: چون در سخن حق، پایدار مانده ای، خدایت بر آنچه دوست می داری و خوشنودی، ثابت بدارد!... در این موقع، قبر او را تا آنجاکه چشمش کار می کند، گشاده می کنند و دری از بهشت بر رویش می گشایند و به وی می گویند: با دیده روشن و با خرسندی خاطر بخواب، آنطور که جوان نوری و آسوده خاطر می خوابد!...

ولی اگر دشمن پروردگارش باشد، فرشته اش بصورت زشت ترین صورت و لباس و بدترین چیز، نزدش می آید و به وی می گوید: بشارت باد تورابه ضیافتی از حمیم دوزخ! و جایگاهی از آتش!

اونیز غسل خود را می شناسد و تشییع کنندگان را قسم می دهد که: مرا بطرف قبر مبر! و چون او را داخل قبرش کنند، دوفرشته سؤال کننده نزد او می آیند و کفن او را از بدنش کنار زده، می پرسند: خدا و پیامبرت کیست؟ چه دینی داری؟

او می گوید: نمی دانم! می گویند: هرگز ندانی و هدایت نشوی! سپس او را با گرز، آنچنان می زنند که تمام جنبنده هائیکه خدا آفریده، به غیر از انس و جن، از آن ضربت تکان می خورند! آنگاه دری از جهنم بر رویش باز نموده، به او می گویند: با بدترین حال، بخواب! آنگاه قبرش، آنقدر تنگ می شود که بر اندامش می

چسبد، آنطور که نوک نیزه به غلافش می چسبد، بطوریکه مغز سرش از بین ناخن
و گوشتش، بیرون می آید! خداوند مار و عقرب زمین و حشرات را بر او مسلط می
کند تا نیشش بزند و او بدین حال خواهد بود تا خداوند او را از قبرش محسور کند!

همسایه مرده ها!

رسول خدا ﷺ فرمود: مرده ها را در وسط مردم صالح دفن کنید! زیرا مرده از همسایه بد در اذیت است! همانطور که آدم زنده از همسایه بد در اذیت است!

و فرمود: بدرستی که مؤمن، هرگاه بمیرد، قبرها برای مرگ او خود رازینت می کنند و هیچ قطعه ای نیست مگر اینکه آرزو می کند که او در آن دفن شود! و بدرستی که کافر، هرگاه بمیرد، قبرها برای مرگ او خود راتاریک می نمایند و هیچ قطعه ای نیست مگر اینکه به خدا پناه می برد از اینکه او در آن دفن شود!

و فرمود: بدرستی که از جمله چیزهایی که از اعمال و حسنات مؤمن بعد از مرگش، به او ملحق می شود، علمی است که تعلیم و نشر داده و یا فرزند صالحی است که بجا گذاشته و یا مسجدی است که ساخته و یا خانه ای است برای در راه ماندگان، ساخته و یا نهری است که برای مردم روان نموده و یا صدقه ای است که در زمان سلامتی، خود آنرا داده است!

شش صورت در قبر مؤمن!

امام صادق ع فرمود: هرگاه بنده مؤمنی می میرد، شش صورت به همراه او وارد قبرش می شود که دارای نورانیت و بوی خوش و پاکیزگی هستند! صورتی در سمت راست مرده و دیگری در سمت چپ و سومی در مقابل و چهارمی در پشت سر و پنجمی در کنار پایش و آنکه از همه زیباتر است در بالای سر او می ایستند!

آنکه از همه زیباتر است، از دیگران، می پرسد: شما کیستید؟ صورت سمت راستی، می گوید: من نمازم! سمت چپی می گوید: من زکاتم! روبرویی می گوید: من روزه ام! پشت سری می گوید: من حج و عمره ام! آنکه نزد پایش ایستاده است، می گوید: من کارهای خیر توام!

سپس آنها از او که دارای زیباترین صورت است، می پرسند: تو کیستی که از همه زیباتری؟

او جواب می دهد: من ولایت آل محمد ص هستم.

اموالتان تقسیم شد!

همچنین روایت شده است که در بازگشت از جنگ صفین، وقتی امیر مؤمنان به قبرستانی رسید، فرمود: سلام بر شما، ای ساکنان غریب! سلام بر شما، ای ساکنان تنها! سلام بر شما، ای اهل وحشت! ما برای شما، این خبرها را داریم: اموال شما، تقسیم شد! زنان شما، ازدواج کردند!

خانه های شما را، افراد دیگری ساکن شدند! شما چه خبری برای ما دارید؟ سپس فرمود: اگر به آنها اجازه داده می شد که سخن بگویند، می گفتند: بهترین توشه برای سفر آخرت، تقوا است

سخن امام سجاد علیه السلام

امام سجاد علیه السلام فرمود: شب اول قبر، مأمورین الهی از توحید، نبوت، قرآن، امام، عمر و مال و ثروت میّت سؤال می کنند!

روح وریحان یا حمیم!

امام کاظم علیه السلام از پدرش، نقل می‌کند که هر مؤمنی رحلت کند، هفتاد هزار فرشته، او را تاقبر، تشییع می‌کنند. وقتی او را وارد قبر می‌کنند، نکیر و منکر نزد او می‌آیند و او را می‌نشانند و به او می‌گویند: خدایت کیست؟

چه دینی داری؟ پیامبرت کیست؟ او جواب می‌دهد: الله پروردگارم و محمد، پیامبرم و اسلام، دینم است.

در این هنگام، قبر او را تا آنجا که چشم، کار می‌کند، وسیع می‌کنند و برای او غذای بهشتی می‌آورند و بر او روح وریحان، وارد می‌کنند. همانطور که خدا فرموده است یعنی: اگر از مقربین باشد، روح وریحان در قبر و بهشت پر از نعمت در آخرت است.

ولی وقتی کافر می‌میرد، هفتاد هزار، مأمور جهنم او را تاقبر همراهی می‌کنند! و با فریادی که همه موجودات، غیر از انس و جن، می‌شنوند، می‌گویند: مرا برگردانید! شاید از مؤمنین گردهم و عمل صالح، انجام دهم! آنان پاسخ می‌دهند: هرگز! تو فقط حرف می‌زنی! و مأموری می‌گویند: اگر او را برگردانید، باز هم به اعمال بدش ادامه می‌دهد! وقتی او را وارد قبر می‌کنند و تشییع کنندگان و مردم، بر می‌گردند، نکیر و منکر، با بدترین شکل به سراغش می‌آیند و او را می‌نشانند و می‌گویند: پروردگارت کیست؟ چه دینی داری؟ پیامبرت کیست؟ او نمی‌تواند جواب دهد و زبانش، به لکنت می‌افتد! در این موقع، مأمورین، ضربه ای بر او می‌زنند که همه موجودات بغیر از انس و جن، از آن به لرزش می‌افتند. باز از او سؤال می‌کنند: خدایت کیست؟ چه دینی داری؟ پیامبرت کیست؟ جواب می‌دهد: نمی‌دانم! آنان می‌گویند: ندانستی

وهدایت نیافتی ورستگار نشدی! سپس دری از درهای عذاب را بر او باز می

کنند و از حمیم جهنم، بر او می ریزند، همانطور که خدای فرماید:

(وَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنَ الْمُكْذِبِينَ الضَّالِّينَ فَنُزِّلْهُ مِنْ حَمِيمٍ)

یعنی: اگر از تکذیب کنندگان و گمراهان بود، پس حمیم بر او می باشد.

مردگان در قبرستان بقیع!

امام صادق عَلَيْهِ السَّلَام فرمود: هرگاه خداوند اراده کند که مردگان را محسور کند، دستور می دهد که باران چهل روز بر زمین ببارد! آنوقت استخوانها بهم متصل می شوند و گوشت بدنها می روید! سپس فرمود:

روزی جبرئیل نزد پیامبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ آمد و او را بطرف قبرستان بقیع، بر سر قبری برد. جبرئیل صدا زد: باذن خدا زنده شو! ناگاه از قبر، مردی با موها و محاسن سفید، در حالیکه خاک از سر و صورتش می ریخت، بیرون آمد!

وگفت: الحمد لله واللّه اکبر! جبرئیل به او فرمود: باذن خدا بجای خود برگرد! سپس بر سر قبر دیگری رفتند و جبرئیل گفت: باذن خدا زنده شو!

ناگاه مردی با صورت سیاه از قبر خارج شد، در حالیکه می گفت: وای! حسرت بر من! هلاکت بر من! جبرئیل به او فرمود: باذن خدا بجای خود برگرد! سپس جبرئیل به پیامبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ گفت: ای محمد! در روز قیامت، مؤمنین و مشرکین، اینگونه از قبر محسور می شوند.

ناگاه گردنبندش پاره شد!

«در روایت آمده که حضرت عیسیٰ علیه السلام مردی را که سالهای سال مرده بود، زنده کرد. حواریون دیدند پیرمرد با نشاطی است. به او گفتند چند سال است مرده‌ای؟ گفت الان مرا در قبر گذاشتند و دری از بهشت باز شد و به بهشت رفتم. حور العینی به استقبال آمد و مرا در آغوش گرفت. ناگاه گردنبندش پاره شد. با هم نشستیم و داشتیم مهره‌های گردنبند را جمع می‌کردیم که تو مرا صدا کردی و مزاحم! شدی. حضرت عیسیٰ علیه السلام گفت برگرد و گردنبند را جمع کن!

سپس حضرت عیسیٰ علیه السلام سر قبر شخص دیگری که هنوز روی قبرش تری بود، رفت و او را صدا زد. آن مرد در هنگام مردن جوان بود و تازه مرده بود. ولی پیری زودرس پیدا کرده بود. حضرت عیسیٰ علیه السلام گفت چند وقت است مرده‌ای؟ گفت وقت ندارد شاید بیش از یک میلیون سال باشد! حضرت عیسیٰ علیه السلام گفت عاقبت چه شد؟ گفت نتوانستم جواب سؤالها را بدهم لذا دری از جهنم باز شد و فرشته‌ای تازیانه‌ای بر من زد که قبرم از آتش پر شد. سوختم تا اینکه تو مرا صدا کردی!»

رجعت چیست؟

رجعت به معنای اینستکه بعد از ظهور امام زمان (عج)، امام حسین علیه السلام زنده می شود! اصحابش در کربلا زنده می شوند! ویزید و یارانش، نیز زنده می شوند! و امام حسین علیه السلام از آنها انتقام می گیرد! سپس رسول خدا صلی الله علیه و آله و امیر مؤمنان علیه السلام و اصحاب و یاران آنان زنده می شوند! همچنین عده ای از دشمنان زنده می شوند! و اهل بیت علیهم السلام از آنان انتقام می گیرند! و سالها حکومت و پادشاهی در کره زمین، به عهده آل محمد صلی الله علیه و آله می باشد.

اکثر علماء امامیه اجماع بر حقانیت رجعت دارند.

دلایل رجعت از آیات قرآن

دلایل رجعت از آیات قرآن از کتاب «حق الیقین» علامه مجلسی، بشرح زیر است:

1- نمل 82 :

یعنی: چون عذاب خدا بر آنان واقع شود، دابه زمین را بیرون آوریم که بامردم سخن گوید!

بدرستی که آن مردم به آیات مایقین ندارند.

که طبق روایات، مراد از دابه، علی علیه السلام است که نزدیک قیامت، به دنیا رجعت، خواهد کرد.

دابه الارض

اصبغ بن نباته می گوید: معاویه به من گفت: شما شیعیان گمان می کنید، دابه الارض، علی است؟ گفتم: تنها ما نمی گوییم، بلکه یهود نیز چنین عقیده ای دارند! معاویه بدنبال اعلم علماء یهود فرستاد. وقتیکه آمد، پرسید: شما مسئله دابه الارض را در کتب خود دیده اید؟ گفت: آری! معاویه پرسید: آن چیست؟ گفت: مردی است! پرسید: نامش چیست؟ گفت: الیا! پرسید: الیا به چه اسمی نزدیک است؟ گفت: علی!

2- نمل 83 :

امام صادق علیه السلام فرمود: این آیه در رجعت است که خداوند از هر امتی، فوجی را زنده می کند.

3- قصص 85 :

(إِنَّ الَّذِي فَرَضَ عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لَرَادُّكَ إِلَيَّ الْمَعَادِ)

یعنی: آنکه قرآن را بر تو واجب کرد، تورا بر محل بر گشتن، بر می گرداند.
در احادیث زیادی وارد شده است، مراد رجعت حضرت رسول اکرم به دنیا است.

4- آل عمران 158 :

یعنی: اگر در راه خدا، کشته شوید و یا بمیرید، هر آینه بسوی خدا محشور می شوید.

که روایت های زیادی نقل شده که این آیه در رجعت است. و مراد از راه خدا، راه ولایت علی علیه السلام و ذریه اوست. و هر که به این آیه ایمان داشته باشد اگر بمیرد، در رجعت بر می گردد تا در راه اهل بیت کشته گردد و اگر در دنیا کشته شود، در رجعت بر می گردد تا بمیرد!

5- آل عمران 185 :

(كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ.)

یعنی: هر شخصی، چشنده مرگ است.
در تفسیر این آیه آمده است که هر که کشته نشود، مرگ را نچشیده است! پس در رجعت، به دنیا بر می گردد تا مرگ را بچشد.

6- آل عمران 81 :

(وَإِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ النَّبِيِّينَ لَمَا آتَيْتُكُمْ مِنْ كِتَابٍ)

یعنی: آنگاه که خدا از پیامبران پیمان گرفت که چون شما را کتاب و حکمت دادم، سپس پیامبری نزد شما آمد، که آنچه را با شماست، باور داشت و راست انگاشت، باید به او بگروید و یاریش کنید آنگاه گفت: آیا اقرار می کنید و بر این، پیمان مرا می پذیرید؟ گفتند: اقرار داریم. فرمود: پس گواه باشید و منهم با شما از گواهانم.

در روایات است که مراد از آیه فوق، رجعت است. و امام صادق علیه السلام فرمود: یعنی: پیامبران به رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم ایمان خواهند آورد و حضرت علی علیه السلام را در رجعت، یاری می کنند. سپس فرمود: بخدا سوگند! هر پیامبری را که خدا مبعوث گردانیده است، از آدم و هرکه بعد از اوست، همه آنها به دنیا بر می گردند و در کنار حضرت امیر علیه السلام جهاد می کنند.

7- سجده 21 :

(وَلَنذِيقَنَّهُمْ مِنَ الْعَذَابِ الْأَدْنَىٰ دُونَ الْعَذَابِ الْأَكْبَرِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ)

یعنی: البته آنان را عذاب نزدیکتر قبل از عذاب بزرگتر می چشائیم، شاید بر گردند.

امام صادق علیه السلام فرمود: عذاب نزدیکتر، عذاب رجعت است که با شمشیر، آنها را عذاب خواهند کرد و عذاب بزرگتر، قیامت است. و مراد از برگشتن و زنده شدن در رجعت است.

8- غافر 11 :

(رَبَّنَا آمَنَّا نُنْتِنُكَ وَأَحْيَيْتَنَا نُنْتِنُكَ..)

یعنی: خدایا! ما را دوبار میراندی و دوبار زنده کردی!

در احادیث وارد شده است که یکبار زنده شدن در رجعت است و دیگری در قیامت! و یکبار مردن در دنیا و دیگری در رجعت است.

9- مائده 20 :

(إِذْ جَعَلْنَاكُمْ أَنْبِيَاءَ وَجَعَلْنَاكُمْ مُلُوكًا.)

یعنی: زمانیکه شما را پیامبر و پادشاه گردانید!

امام صادق علیه السلام فرمود: پیامبران، حضرت رسول صلی الله علیه و آله و سلم و ابراهیم علیه السلام و اسماعیل علیه السلام و ذریه اویند. و پادشاهان، ائمه اند! راوی گفت: خدا چه پادشاهی بشما داده است؟ فرمود: پادشاهی بهشت و پادشاهی رجعت امیر مؤمنان علی بن ابی طالب!

10- نساء 159 :

(وَإِنْ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ إِلَّا لِيُؤْمِنَنَّ بِهِ قَبْلَ مَوْتِهِ.)

یعنی: هیچ فردی از اهل کتاب (یهود و نصاری) نیست مگر اینکه قبل از مرگش به عیسی علیه السلام ایمان خواهد آورد!

شهر بن خوشب، گفت: حجاج به من گفت: من تفسیر آیه مذکور را نفهمیده ام! زیرا گاهی شده است که حکم اعدام فردی یهودی یا نصرانی را صادر کرده ام ولی موقع مردنشان، ندیدم که سخنی بگویند و به عیسی علیه السلام، ایمان بیاورند من جواب دادم: ای امیر! این مراد نیست که شما فهمیده اید! گفت: پس چه معنایی دارد؟ گفتم: حضرت عیسی علیه السلام، قبل از قیامت، از آسمان به زمین می آید و همه یهود و نصاری، به او ایمان می آورند! او پشت سر حضرت مهدی (عج) نماز می خواند. حجاج گفت: این مطلب را از کجا نقل می کنی؟ گفتم: از امام پنجم علیه السلام شنیده ام. گفت: بخدا سوگند! از چشمه صافی برداشته ای!

11- انبیاء 95 :

(وَحَرَامٌ عَلَيَّ قَرْيَةٍ أَهْلَكُنَا هُمْ إِنَّهُمْ لَا يَرْجِعُونَ.)

یعنی: حرام است بر گشت قومی که ما آنها را عذاب نمودیم امام باقر علیه السلام و امام صادق علیه السلام فرمودند: هر قومی که حق تعالی، آنها را به عذاب، هلاک نموده است، در رجعت، بر نخواهند گشت.

12- یونس 39 :

(بَلْ كَذَّبُوا بِمَا لَمْ يُحِيطُوا بِعِلْمِهِ وَلَمَّا يَأْتِيهِمْ تَأْوِيلُهُ.)

یعنی: بلکه تکذیب می کنند، آنچه را که علم و تأویلش را نمی دانند. امام پنجم علیه السلام فرمود: این آیه در باب رجعت است که هنوز وقت آن نیامده است و آنها آنرا تکذیب کرده و می گویند: رجعت، نخواهد آمد!

13- طه 124 :

(إِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكًا.)

یعنی: بدرستی که برای او زندگی سختی خواهد بود. روایت شده که این آیه در زمان رجعت است خوراک و دشمنان اهل بیت در آن زمان، عذره انسان خواهد بود.

14- غافر 51 :

(إِنَّا لَنَنْصُرُ رُسُلَنَا وَالَّذِينَ آمَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ يَقُومُ الْأَشْهَادُ.)

(یعنی: بدرستی که ما رسولان خود و مؤمنین را در زندگانی دنیا و در روزیکه برای شهادت می ایستند، یاری می کنیم.)

امام صادق علیه السلام فرمود: یاری خدا، در زمان رجعت است. زیرا بسیاری از پیامبران، در دنیا یاری نشدند تا زمانیکه از دنیا رفتند.

15- اعراف 96 :

(وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَىٰ آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِم بَرَكَاتٍ مِّنَ السَّمَاءِ وَالأَرْضِ.)

یعنی: اگر اهل سرزمینها، ایمان می آوردند و تقوا پیشه می کردند، از آسمان و زمین، برکات، بر آنها نازل می کردیم.

امام حسین علیه السلام فرمود: این آیه در زمان رجعت است که خداوند تعالی، برکات را از آسمان به زمین می فرستد، بطوریکه شاخه های درختان میوه دار، از بسیاری میوه بشکند و میوه تابستان در زمستان و میوه زمستان در تابستان، بعمل آید.

16- اسراء 6 :

(ثُمَّ رَدَدْنَاكُمْ آلَكُمْ عَلَيْهِمْ وَآمَدْنَاكُمْ بِأَمْوَالِهِمْ وَبَنِينَ وَجَعَلْنَاكُمْ أَكْثَرَ نَفِيرًا.)

یعنی: بار دیگر پیروزی را بر علیه آنان، برای شما قرار دادیم. و شما را با ثروتها و پسران یاری کرده و لشکر شما را زیادتر قرار دادیم.

امام صادق علیه السلام در تفسیر این آیه فرمود: اولین کسیکه به دنیا بر می گردد، امام حسین علیه السلام و اصحابش و یزید و یاران پلید او می باشند. سپس امام، همه دشمنان را بکشد، همانطوریکه آنها را کشتند.

17- النازعات 7 :

(يَوْمَ تَرْجُفُ الرَّاجِفَةُ تَتَّبَعُهَا الرَّادِفَةُ.)

یعنی: روزیکه می لرزاند، لرزاننده، در حالیکه لرزاننده دیگری در پی آن در آید.
امام صادق علیه السلام در تأویل این آیه فرمود: راجفه، حسین بن علی علیه السلام است
ورادفه، علی بن ابی طالب علیه السلام است. اولین شخصی که از قبر بیرون می آید، حسین
بن علی علیه السلام با هفتاد و پنج نفر می باشند.

18- نبأ 3 :

(كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ ثُمَّ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ.)

یعنی: هرگز! بزودی خواهند دانست. سپس بزودی می فهمند.
امام صادق علیه السلام فرمود: مراد از دانستن اول، در رجعت است و مراد از دانستن
دوم، در قیامت است.

19- بقره 193 :

(وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ كُلَّهُ لِلَّهِ.)

یعنی: بکشید آنان را تا زمانی که دیگر فتنه نباشد و همه دین برای خدا باشد.
امام صادق علیه السلام فرمود: مصداق این آیه، در زمان حضرت مهدی (عج) و رجعت
حضرت رسول صلی الله علیه و آله و سلم خواهد بود.

20- هود 49 :

(وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ)

یعنی: عاقبت، با اهل تقوا خواهد بود.
روایت شده است که: این آیه در رجعت است که حکومت آل
محمد صلی الله علیه و آله و سلم، تأسیس می شود. عمر حکومتها از زمان آدم علیه السلام تا ایام

رجعت، بیست هزار سال است و مدت حکومت آل محمد صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ هشتاد هزار سال طول می کشد!

رجعت در روایات

روایات زیر از کتب «حق الیقین» و «بحار الانوار» علامه مجلسی و کتاب «مجمع المعارف و مخزن العوارف» محمد شفیع بن محمد صالح، نقل شده است:

1- امام صادق عَلَيْهِ السَّلَام فرمود: خلفای جور، خود را امیر المؤمنین می خواندند، در حالیکه این نام مخصوص علی عَلَيْهِ السَّلَام است. و هنوز معنا و تأویل این نام برای مردم، ظاهر نشده است! راوی گفت: تأویل آن کی خواهد بود؟ فرمود: آن وقتی که خداوند، پیامبران و مؤمنان را جمع می کند تا علی عَلَيْهِ السَّلَام رایاری کنند. در آنروز، پیامبر اسلام، علم را بدست علی عَلَيْهِ السَّلَام می دهد و او امیر مؤمنان، خواهد بود و همه مردم در زیر علم آن حضرت، خواهند بود و او امیر و پادشاه همه خواهد بود.

2- امام صادق عَلَيْهِ السَّلَام: روح مؤمن پس از رحلت، آل محمد صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ را در بهشت های رضوان، زیارت می کند و با آنها طعام و آشامیدنی می خورد و می آشامد و در جلسات با آنها سخن می گوید تا اینکه امام عصر (عج) ظهور کند. پس از ظهور، خداوند مؤمنین را زنده می کند و ارواح زنده شده، فوج فوج، تلبیه گفته و به محضر آن حضرت، مشرف می شوند.

3- امام صادق عَلَيْهِ السَّلَام: من از خدا خواستم که فرزندم اسماعیل را بعد از من باقی گذارد ولی خدا ابا کرد و لکن خدا در باره او منزلت دیگری بمن عطا کرد که

در رجعت، او با ده نفر از اصحاب خود، زنده می شود و علمدارش عبدالله بن شریک عامری است.

4- امام پنجم علیه السلام فرمود: گویا عبدالله بن شریک را می بینم که عمامه سیاهی بر سر دارد و علامتی در کتفش قرار داشته و پیش روی قائم ما، با چهار هزار نفر که در رجعت، زنده شده اند، صدا به تکبیر بلند کرده و از دامن کوه بالا می روند.

5- داود رقی می گوید: به امام صادق علیه السلام عرض کردم: من پیر شده ام و استخوانهایم باریک شده است. دوست دارم آخرین عملم این باشد که در راه شما کشته شوم! امام فرمود: چاره ای نیست که اگر در این موقع نشود، در رجعت خواهد شد.

6- راوی می گوید: از امام صادق علیه السلام پرسیدم: آیا رجعت حق است؟ فرمود: آری! پرسیدم: اولین شخصی که رجعت کند، کی خواهد بود؟ فرمود: امام حسین علیه السلام که بعد ظهور از حضرت مهدی (عج)، با اصحابش که در کربلا با او شهید شدند، زنده می گردند. همانطور که با حضرت موسی علیه السلام هفتاد پیامبر بودند، با امام حسین علیه السلام نیز هفتاد پیامبر، خواهند بود! حضرت مهدی (عج) در هنگام رحلت انگشتر خود را به امام حسین علیه السلام می دهد و از دنیا خواهد رفت. امام حسین علیه السلام او را غسل و کفن و حنوط خواهد کرد و بعد از نماز بر او اورا در قبر، مدفون می سازد.

7- امیر مؤمنان علیه السلام: گویا مردگان را می بینم که داخل کوچه های کوفه شده و شمشیرهای برهنه بر دوش نهاده و بر دشمنان خدا، از اولین و آخرین می زنند!

8- در روایت است که خدیجه عَلَيْهَا در ایام رجعت زنده شده و به دنیا برمی گردد.

نتیجه مطالب رجعت

علماء شیعه معتقدند که بعد از ظهور امام عصر (عج)، پیامبر گرامی اسلام صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ وائمه معصومین «عَلَيْهِمُ»، زنده می شوند و به دنیا بر می گردند و پس از انتقام از دشمنان، حکومت اهل بیت عَلَيْهِمُ را تأسیس می کنند. مدت این حکومت رابعضی روایات، هشتاد هزار سال، ذکر کرده اند.

از مردم، کسانی زنده می شوند که مؤمن خالص و یا کافر خالص بوده اند و غیر از این دو دسته، بقیه افراد رجعت ندارند. همچنین اقوامی که به عذاب الهی، هلاک شده اند، در رجعت زنده نمی شوند.

فصل سوم : قیامت

روزیکه فدیة از کسی، قبول نمی شود!

امام سجاد علیه السلام فرمود: بدان ای پسر آدم! پس از دنیا، روز قیامت است که همه مردم جمع می شوند و خداوند، همه اولین و آخرین را جمع می نماید و آن روزی است که در صور دمیده می شود و مردگان زنده می گردند و روزی است که از شخصی، فدیة قبول نمی شود و معذرت کسی، پذیرفته نمی شود و توبه برای احدی نیست! در آنجا فقط در مقابل حسنات، پاداش و در مقابل بدیها، مکافات است! هر مؤمنی که در این دنیا، یک سر سوزن، کار خیر کرده باشد، در روز قیامت، آنرا می بیند و هر مؤمنی که در این دنیا، یک سر سوزن، کار بد کرده باشد، آنرا می بیند.

جائیه 26:

(قُلْ اللَّهُ يُحْيِيكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يَجْمَعُكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ.)

یعنی: بگو! خداوند است که شمارا زنده می کند* متولد می کند* سپس می میراند، سپس شمارا در روز قیامت، جمع می نماید. شکی در قیامت، نیست! ولی اکثر مردم، نمی دانند.

عمرو بن معدی کرب و فزع اکبر!

هنگامیکه رسول خدا ﷺ از غزوه تبوک به مدینه برگشت، عمرو بن معدی کرب، نزد او رفت. پیامبر ﷺ به او فرمود: ای عمرو! اسلام بیاور تا خداوند تورا از فزع اکبر، ایمن گرداند! عمرو جواب داد: ای محمد! من از چیزی نمی ترسم! فزع اکبر چیست؟ رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم فرمود: ای عمرو! اینطور نیست که تو خیال می کنی! وقتی روز قیامت شود، صیحه ای بگوش خلائق برسد که هر مرده ای زنده شده و هر زنده ای بغیر از کسیکه خدا بخواهد، می میرد! سپس صیحه ای دیگر بگوش می رسد که همه مردگان، زنده شده و در صف می ایستند و آسمان شکاف برمی دارد و زمین پهن می شود و کوهها از هم می پاشند و آتش مانند کوه زبانه می کشد و دل هر صاحب روحی مگر کسیکه خدا بخواهد، از افکار خالی شده و فقط بفکر خودش می افتد. آنوقت تو ای عمرو! در آنروز چه می کنی؟ جواب داد: من امر بزرگی را از تو شنیدم! سپس ایمان آورد و قومش نیز ایمان آوردند!

قیامت در سخن علی علیه السلام

علی علیه السلام فرمود: وقتی موعد قیامت فرارسد، در این هنگام، خداوند آسمان را بحرکت درآورد و از هم بشکافت و زمین را بلرزش آورد و به سختی تکان دهد. کوهها از جا کنده، از هیبت وسطوتش، به یکدیگر کوبیده و متلاشی شوند و با خاک یکسان گردند.

تکویر 1 تا 9

(بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ - إِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ - وَإِذَا النُّجُومُ انْكَدَرَتْ - وَإِذَا الْجِبَالُ سُيِّرَتْ - وَإِذَا الْعِشَارُ عُطِّلَتْ - وَإِذَا الْوُحُوشُ حُشِرَتْ - وَإِذَا الْبِحَارُ سُيِّرَتْ - وَإِذَا النُّفُوسُ زُوِّجَتْ - وَإِذَا الْمَوْؤُودَةُ سُئِلَتْ - بِأَيِّ ذَنْبٍ قُتِلَتْ - وَإِذَا الصُّحُفُ نُشِرَتْ - وَإِذَا السَّمَاءُ كُشِطَتْ - وَإِذَا الْجَحِيمُ سُعِّرَتْ - وَإِذَا الْجَنَّةُ أُزْلِفَتْ - عَلِمْتَ نَفْسٌ مَا أَحْضَرَتْ.)

یعنی: بنام خداوند رحمن و رحیم * هنگامیکه خورشید، بی نور شود * و زمانیکه ستارگان تیره گردند * و در وقتیکه کوهها چون ریگ روان شوند * و آنگاه که شتران آبستن، رها گذاشته شوند * و آنگاه که جانوران وحشی، گرد آورده شوند * و آنگاه که دریاها بجوش آیند * و آنگاه که افراد باهم جفت شوند - نیکان با نیکان و بدان با بدان - * و آنگاه که از دختر زنده بگور شده، پرسند * به کدام گناه کشته شده است * و آنگاه که نامه ها - نامه عمل - گشوده شود * و آنگاه که آسمان برکنده شود * و آنگاه که دوزخ افروخته و شعله ور گردد * و آنگاه که بهشت نزدیک گردانیده شود * انسان آنچه را که پیش فرستاده، بداند.

قیامت، ناگهانی است!

روایت شده که: وقتی قیامت فرا می رسد، آنقدر ناگهانی است که دونفر که لباسهایی برای فروش، عرضه کرده اند، صیحه به آنها مجال جمع کردن و بیچیدن نمی دهد! دیگری لقمه غذا برداشته تا بر دهان بگذارد، ولی صیحه به او مهلت نمی دهد! چوپانی که گله خود را به آبگاه آورده تا سیرابشان نماید، فرصت پیدا نمی کند!

همچنین روایت شده که: آنانکه در بازار مشغول معامله هستند، همه در جای خود می میرند! هیچکس نمی تواند به منزل برگردد و یا وصیتی نماید.

اسامی قیامت:

یوم المجموع! روزیکه همه خلائق جمع می شوند - یوم المشهود! روزیکه عده ای در آن مورد شهادت واقع می شوند - یوم التلاق! روز ملاقات اهل آسمان و زمین - یوم التناد! روزیکه اهل بهشت و جهنم، یکدیگر را صدا می زنند - یوم الآزفه! روز نزدیک شونده - یوم التغابن! روز زیان اهل جهنم - یوم الحاقه! روزیکه وقوعش، حقیقت دارد - یوم القارعه! روز کوبنده - یوم الطامه الکبری! روز حادثه عظیم - یوم الموعود! روز وعده شده - یوم الشاهد! روزیکه عده ای در آن شهادت می دهند - یوم الغاشیه! روزیکه پوشنده و فراگیر است - یوم تبلی السرائر! روزیکه اسرار آشکار می گردد - یوم الصاخه! روز بانگ هول انگیز - یوم ترجف الراجفه! روزیکه لرزاننده می لرزاند - یوم الفصل! روز داوری - یوماً عبوساً! روزیکه گرفته و سخت است - یوم الواقعه! روز بوقوع پیوسته - یوم

الواهیة! روزیکه آسمان سست می شود. - یوم الخافضه و الرافعه! روزیکه کافر خوار و پست و مؤمن عزیز و برتر می گردد. - یوم الفتح! روز پیروزی مؤمنین - یوم الحسره! روز پشیمانی جهنمیان. و...

حالات مردم و خلاق در صحنه قیامت!

طبق آیات قرآن، صحنه قیامت، بسیار سخت و هولناک است! آنچنان که از سختی آن، کودکان پیر می شوند و مادران، بچه‌های شیرخوار خود را رها می نمایند و انسان از برادر و پدر و مادر و فرزندان و دوستان خود فرار می نماید! آنچنان که همه انبیاء بجز از حضرت محمد ﷺ، صدامی زنند: نفسی، نفسی! یعنی خدایا! بداد من برس! انسانها را مست می بینی در حالیکه مست نمی باشند، بلکه قیامت هولناک است! در آنروز اثری از دوستی ها، رفاقت ها، فامیلی ها و قوم گرائی ها نیست! گناهکار حاضر است برای فرار از عذاب، فرزندان وزن و برادر و خویشان خود را تسلیم کند! هیچ دوستی نمی تواند بداد دوست خود برسد، مگر خدا بخواهد! کافر آرزومی کند، ای کاش خاک بودم! قدرت جسمانی و پول و ثروت و زیبایی و حسب و نسب ریاست و علم و دانش و زرنگی و زیرکی و امثال اینها که در دنیا، دارای ارزش هستند، در قیامت بکار نمی آید! معذرت خواهی ظالمین، پذیرفته نمی شود!

تنها در آن روز، متقین و مؤمنین و اولیاء خدا، خوشحال و مسرورند! آنان در قیامت، دارای درجات مختلفی هستند. بعضی ها آنقدر مقامشان بالا است که به موازات منبر نورانی پیامبر اسلام، منبری برایش نصب می کنند! و بعضی مقامی پایینتر دارند.

عده‌ای حیوان محشور می‌شوند!

شخصی از رسول خدا ﷺ درباره آیه (فَتَأْتُونَ أَفْوَاجًا) یعنی:

فوج فوج می‌آیند. سؤال کرد. حضرت گریست و فرمود: سؤال مهمی کردی! در قیامت، عده‌ای از مردم، بصورت‌های مختلف، محشور می‌شوند.

- 1- شایعه سازان، بصورت میمون! 2- حرام خواران، بصورت خوک! 3- رباخواران، بصورت واژگون! 4- قاضی ناحق، بصورت کور! 5- خودخواهان مغرور، بصورت کر و لال! 6- عالم بی عمل، در حال جویدن زبان خود! 7- همسایه آزار، بصورت دست و پا بریده! 8- خبرچین، بصورت آویخته به شاخه ای آتش! 9- عیاشان، بدبوتر از مردار! 10- متکبران، در پوششی از آتش!

سه روایت مهم از امام صادق علیه السلام

- 1- کسیکه پول دارد ولی به حج نمی‌رود، روز قیامت، کور محشور می‌شود.
  - 2- اگر مؤمنی به شخصی درباره چیزی که نیاز دارد، مراجعه کند و آن شخص در حالیکه خود و یا با واسطه می‌تواند که رفع احتیاج او نماید ولی جواب ردّ بدهد، روز قیامت با صورتی سیاه و چشمانی برگشته و دستهایش زنجیر شده به گردن، محشور می‌شود و به او گفته می‌شود:
- این خائنی است که به خدا و رسولش، خیانت کرده است! سپس امر می‌شود که به جهنم انداخته شود.

3- هر کسی که حق مؤمنی را ندهد، خداوند او را پانصدسال بر پایش ننگه می دارد، بطوریکه عرق و خونس جاری شود و منادی ندا کند: این ظالمی است که حق مؤمنی را ضایع کرده است! و بعد از چهل روز توبیخ، به جهنم برده می شود.

انواع واقسام مجرمین در صحنه قیامت!

رسول خدا ﷺ فرمود: کسی که ساختمانی از روی ریا بسازد، در قیامت تاهفت طبقه آن زمین فرو رفته و آتش به گردنش رسیده و سپس به جهنم می افتد!

کسی که بازنی نامحرم، از دیر نزدیکی نماید یا با مردی یا نوجوانی لواط کند، روز قیامت، بدبو تر از مردار، محشور می شود، و اهل محشر از بوی او ناراحتند و از او معذرتی قبول نمی گردد، سپس به جهنم می رود و همه اعمالش باطل می شود. در جهنم او را در تابوتی که میخ های آن از آهن است، گذاشته می شود و بر تابوت فرو می کنند، تا میخها در بدنش فرو می رود و اگر عرق او را بر چهارصد امت قرار دهند، همه می میرند و او از کسانی است که عذابش از همه بیشتر است!

کسی که مهر زنش را ندهد، نزد خدا زناکار محسوب می شود! خدا در قیامت به او می گوید: ای بنده ام! با شرایطی کنیزم را بتو تزویج کردم، ولی تو به شرایط عمل نکردی! سپس خدا، حق زن را از مرد می گیرد و -گاهی- همه حسنات مرد را برای زن حساب می کند و اگر باز زن طلبکار بود، مرد را به جهنم می برند!

کسی که شهادتی را مخفی کند، خدا گوشت او را بر اهل محشر می ریزد و داخل

جهنم می گردد! 1

کسیکه دو زن داشته باشد و عدالت را در مورد نفقه و خودش، رعایت نکند، روز قیامت با غل و زنجیر محشور شده و داخل دوزخ می گردد!
کسیکه با زن نامحرمی دست بدهد، با غل و زنجیر محشور شده و به جهنم برده می شود!

کسیکه با زن نامحرمی، شوخی کند، با هر کلمه ای که با او سخن بگوید، هزار سال زندانی می شود و زن اگر راضی باشد و مرد را وادار به بوسیدن یا مباشرت حرام یا شوخی با او کند، و مرد به این سبب، دچار فحشاء شود، همین عذاب برای زن هم می باشد!

کسیکه سیلی به صورت مسلمانی بزند، خداوند در روز قیامت، استخوانهای او را جدا کند و در غل و زنجیر محشور شده و به جهنم، داخل می شود!
کسیکه بین دو نفر سخن چینی کند، خداوند در قبر آتشی بفرستد که او را تا قیامت بسوزاند و روز قیامت در حالیکه مارهای سیاه او را نیش می زنند، محشور شده و به دوزخ داخل گردد!

کسیکه به فقیری ستم کند و او را حقیر شمارد، خداوند او را بصورت ذره ای محشور کند تا داخل جنم گردد!

کسیکه به مرد یازن همسر دار، تهمت زند، خداوند عمل او را باطل کند و در قیامت، هفتاد هزار فرشته از مقابل و پشت سر، او را با تازیانه می زنند تا داخل دوزخ گردد!

کسیکه شراب بخورد، خداوند از سمّ مارهای سیاه و عقربها، مایعی به او بخوراند که قبل از نوشیدن، گوشت صورتش در ظرف بریزد و بعد از نوشیدن، گوشت و پوستش مثل مردار بگردد، بطوریکه اهل محشر از بوی آن اذیت می شوند سپس به جهنم برده می شود! و کسیکه در خوردن و فشردن انگور شراب و فروختن

و خریدن و حمل آن دست دارند و کسیکه از پول فروش آن استفاده می کند، همه در گناه شریکند و هر کسیکه شراب به نصرانی یا یهودی و صائبی و یا دیگری بنوشاند، همین گناه را دارد!

کسیکه شهادت دروغ بر علیه مسلمانی و یا اهل کتابی و یا دیگری بدهد، روز قیامت به زبانش آویزان می شود و در درک اسفل با منافقین خواهد بود! کسیکه چشمش را خیره بر زن نامحرم نماید، در قیامت در حالیکه میخهای آتشین بر چشمش فرو شده، محشور می شود و تا پایان حساب، به همین حالت است تا به دوزخ برده شود!

کسیکه برای ریاء به مردم غذا می دهد، روز قیامت، از غذای جهنم به او می خوراند و این غذا در دلش، آتش می شود تا حساب، پایان یابد!

کسیکه قرآن را حفظ کند و عمداً آنرا فراموش کند، در قیامت، دست و پا بریده و درغل و زنجیر، محشور شده و برای هر آیه ای که فراموش کرده، ماری را بر او مسلط می کنند!

کسیکه علم را بیاموزد و به آن عمل نکند و حب دنیا و زینتهای آن بر او اثر کند، مستوجب غضب الهی بوده و با یهود و نصاری در درک اسفل خواهد بود!

کسیکه قرآن را برای ریاء بخواند، روز قیامت با صورتی تاریک و بدون گوشت، محشور شده و قرآن بر پشتش می زند تا داخل جهنم شود. و کسیکه قرآن را یاد بگیرد و به آن عمل نکند، روز قیامت، کور محشور می شود و می گوید: خدایا! چرا مرا کور محشور کردی در حالیکه من چشم داشتم؟ گفته می شود: زیرا تو آیات الهی را فراموش کردی و الان خودت فراموش می شوی! سپس به دوزخ برده می شود! و کسیکه قرآن را برای مباحات بر علماء یا برای طلب دنیا، یاد بگیرد، خدا در قیامت استخوانهای او را پراکنده می کند!

کسیکه بر اخلاق بد زنش، صبر کند، خدا بر هر بار صبر کردن، ثواب ایوب را به او می دهد و برای زنش در هر شبانه روز، به اندازه ریگ های زیاد، گناه نوشته می شود، و اگر مرد قبل از راضی شدن از همسرش، بمیرد، زنش روز قیامت، واژگون محشور می شود و با منافقین در درک اسفل است!

وکسیکه دنبال عیب جوئی مؤمنی باشد، خداوند او را به جهنم می اندازد و عورت او را بر همه خلائق، آشکار سازد!

کسیکه در کنار جاده ها، مکانهایی برای اسکان مسافرین درست کند، در قیامت، بر تختی از نور مبعوث شده و نور صورتش به اهل محشر، درخشانی می کند، بطوریکه ایجاد مزاحمت برای نور حضرت ابراهیم در قبه اش می کند و مردم می گویند: این فرشته ای از فرشتگان است!

احقاف 6

(وَإِذَا حُشِرَ النَّاسَ كَانُوا لَهُمْ أَعْدَاءً وَكَانُوا بِعِبَادَتِهِمْ)

کافرین. یعنی: چون مردم محشور شوند، معبودان آنان، دشمن آنها باشند و پرستش آنها را انکار کنند مثلا هر که بتی را پرستد، آن بت به او می گوید: من شایسته پرستش نبودم!

41 الرحمن

(يُعْرِفُ الْمُجْرِمُونَ بِسِيمَاهُمْ فَيُؤْخَذُ بِالنَّوَاصِي وَالْأَقْدَامِ.)

یعنی: قیافه گناهکاران در قیامت مشخص است. پس از پیشانی و پاهایشان گرفته می شود!

زنان فاسد!

امام صادق عليه السلام: در روز قیامت، زنانی را که باهم مساحقه کرده‌اند، در حالیکه لباسهایی از آتش در بر و مقنعه ای از آتش بر سر و عمودی از آتش در فرج آنهاست، آورده و وارد دوزخ می کنند!

علی عليه السلام: هر که لواط کند، روز قیامت، جُنُب محشور شده و آبهای دنیا او را پاک نکند و خدا بر او غضب و لعنت کند و جهنم را برای او آماده کند!

رؤسا!

رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم: هر کسیکه در دنیا مسئول و رئیس باشد، اگر چه برده نفر، روز قیامت در حالیکه دستهایش به گردنش بسته شده محشور می شود! سپس اگر آدم نیکوکاری بود، آزاد می شود و اگر ظلمی کرده باشد، بر زنجیرهایش افزوده می شود!

قارعه 8

(وَأَمَّا مَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ - فَأَمُّهُ هَاوِيَةٌ - وَمَا أَدْرِيكَ مَا هِيَ - نَارٌ حَامِيَةٌ.)

یعنی: واما آنکه میزان کردارش سبک باشد * پس جایگاه او دوزخ است * و توجه دانی آن چیست؟ * آتشی است سخت سوزنده!

رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم: هر که با ما اهل بیت، دشمنی بورزد، روز قیامت، دست و پا بریده، محشور می شود!

(وَأَمَّا مَنْ أَوْتِي كِتَابَهُ بِشِمَالِهِ فَيَقُولُ يَا لَيْتَنِي لَمْ أُوتِ كِتَابِيهِ وَلَمْ أَدْرِ مَا حِسَابِيهِ - يَا لَيْتَهَا كَانَتِ الْقَاضِيَةَ - مَا أَغْنَىٰ مَالِيهِ - هَلْكَ عَنِّي سُلْطَانِيهِ - خُذُوهُ فَغُلُّوهُ - ثُمَّ الْجَحِيمَ صَلُّوهُ.)

یعنی واما کسیکه نامه عملش را به دست چپش می دهند، می گوید: ای کاش! کارنامه ام به من داده نمی شد! * و نمی دانستم حسابم چیست! * ای کاش! مرگ پایان کار بود * مالم مرا سودی نبخشید! * قدرتم از دست رفت! * - ندا آید: - اورا بگیر و در بندش کنید! * سپس اورا به جهنم اندازید!

دستها به گردن بسته!

امام پنجم علیه السلام: روز قیامت، مردمی از قبر محشور می شوند که دستهایشان به گردنشان بسته شده و نمی توان حتی به اندازه یک انگشت خود را آزاد کنند و ملائکه ای همراهشان است که آنان را سرزنش شدید می کنند! اینها کسانی هستند که بخاطر خیر کمی از خیر زیاد، مانع شدند و خداوند به آنها نعمت داد ولی حق خدا را نسبت به اموالشان ندادند.

خدا با سه دسته سخن نگوید!

رسول خدا صلی الله علیه و آله: روز قیامت، خدا با سه دسته سخن نمی گوید و به آنان نظر لطف نمی کند و اعمال آنان را تزکیه نمی نماید و برای آنان عذابی دردناک است: پیرزناکار، پادشاه ستمکار، آدم خودرأی و متکبر!

پیامبر: «دو گروهند که خدا در روز قیامت به آنان نظر نمی کند: کسیکه با فامیلش قطع رابطه نموده است و همسایه بد!»

«امام رضا علیه السلام: کسیکه روز عاشورا، بدنبال کارهای دنیوی نرود، خدا حاجتهای دنیوی و اخروی او را روا می دارد. و کسیکه روز عاشورا، روز حزن و اندوه و مصیبتش باشد، خداوند عزوجل روز قیامت را، روز شادی و سرورش قرار می دهد.»

رسول خدا: «خداوند عزوجل روز قیامت می فرماید: امروز ظالم و هرکه بر او مظلوم ای است، به بهشت و جهنم راهی ندارد تا زمانیکه از او در حساب، ظلمش

گرفته شود! سپس اینهارا بسوی عرصه می‌برند درحالی‌که پروردگار بر عرش است و دو ات‌های نوشتن اعمال نصب شده و میزانها نهاده شده و پیامبران و شهداء که همان امامان می‌باشند، حاضر هستند.... شخصی پرسید: ای رسول خدا! اگر مؤمنی بر کافری مظلومه ای داشته باشد، درحالی‌که کافر جهنمی است، چگونه آنرا پس می‌گیرد؟ فرمود: از گناهان مؤمن بر می‌دارند و به اعمال کافر اضافه می‌کند!... سؤال شد که اگر مسلمانی بر مسلمان دیگر حقی داشته باشد چگونه اداء می‌شود؟ فرمود: از کارهای خوب ظالم بر می‌دارند و به مظلوم می‌دهند. سؤال شد: اگر ظالم کارهای خوب نداشته باشد؟ فرمود: از گناهان مظلوم بر می‌دارند و بر ظالم می‌گذارند!»

امام رضا علیه السلام: «در خراسان بقعه‌ای است که تا قیامت محل نزول و صعود فرشتگان است. سؤال شد: آن کدام بقعه است؟
فرمود: آن زمین در طوس است و آن والله باغی از باغهای بهشت است. هر که مرا در آن بقعه زیارت کند، گویی رسول خدا را زیارت کرده است و من و پدرانم در قیامت، از او شفاعت نمائیم.
«علی علیه السلام: جبرئیل به پیامبر گفت: هر که انگشتر را در دست راست نماید و منظورش متابعت از سنت تو باشد، اگر در قیامت او را متحیر ببینم، دستش را بگیرم و بتو و علی علیه السلام برسانم.» 323
«قیامت به عابد گفته می‌شود: داخل بهشت شو. ولی به عالم گفته می‌شود: بایست و از هر که می‌خواهی شفاعت نما.»

«رسول خدا ﷺ: روز قیامت رحیم در حالیکه به عرش آویخته شده صدا می کند: خدایا! هرکه مرا وصل کرد با او وصل نما و هرکه بامن قطع ارتباط کرد، با او قطع نما.»

هرچه ثروت انسان بیشتر باشد، حجت‌های الهی علیه او در قیامت بیشتر است.
«پیامبر ﷺ: روز قیامت صاحب طنبور در حالیکه صورتش سیاه و دردستش طنبوری از آتش است، محشور می شود»

«پیامبر ﷺ: روز قیامت، مغنی بصورت کور و کمر و لال از قبر محشور می شود»

«پیامبر ﷺ: هرکه عیب برادرش را ببیند ولی آنرا بپوشاند، خدا در قیامت عیبش را بپوشاند»

ناراحتی حضرت فاطمه علیها السلام

روزی رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم به خانه دخترش آمد و دید او غمگین است. علت را پرسید. حضرت فاطمه علیها السلام فرمود از روز قیامت می ترسم. رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمود دخترم! آن روز، روز بزرگی است. اول کسی که با من وارد محشر می شود، امیر المؤمنین علی علیه السلام است. آنگاه جدم ابراهیم علیه السلام آنگاه تو محشور می شوی و فرشتگان اطراف تو را می گیرند و زنان بهشتی با استقبال تو می آیند. تو در محشر وارد می شوی و عرض می کنی خدایا! شیعیان را به من ببخش. ندا می رسد ای فاطمه! از هر که دوستدار تو و فرزندان تو است، شفاعت نما. آنوقت تو از شیعیان شفاعت می کنی.

«رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم: نخستین چیزی که در قیامت از زن می پرسند، نماز است و سپس درباره شوهرش (اگر ازدواج کرده بوده) که چگونه باشوهرش رفتار می نموده است.»

«منافق و دورو در قیامت با دو زبان محشور می شوند. یکی از پشت سر و دیگری از جلو و آویخته! چنان آتش از آنها می بارد که بدنهایشان را می گدازد. سپس آنان را چنین معرفی می کنند: اینان کسانی هستند که در دنیا دو زبان داشته اند و دورو بوده اند.»

پیامبر: «سه دسته بی حساب به جهنم برده می شوند: پیر زناکار، عاق والدین و شرابخوار.»

پیامبر: «هر چشمی در قیامت گریان است مگر سه چشم: آنکه از خوف خدا به گرید. چشمی که بر حرام بسته شود. چشمی که در راه خدانگهبانی دهد.»

امام سجاد علیه السلام: «هر که در باره ما اشگی بریزد در قیامت باعث آبرو و روشنی چشم او می شود.»

رسول خدا صلی الله علیه و آله: «آیا می دانید که مفلس کیست؟ گفتند: مفلس کسیست که در هم و دینار ندارد! فرمود: مفلس امت من، شخصی است که نماز و روزه دارد ولی روز قیامت در حالی محشور می شود که در دنیا به کسی دشنام داده و یا حق دیگری را ضایع نموده و یا به مال دیگری تجاوز نموده است! برای جبران از حسناش بر می دارند و به این و آن می دهند و چنانچه حسناش کم باشد، از گناهان صاحبان حق، به حساب او می گذارند، سپس او را در آتش می اندازند.»

«امام صادق علیه السلام: سه دسته هستند که خدا در قیامت با آنان حرف نمی زند و آنان را پاک نمی کند و برای آنان عذابی دردناک است از جمله آنها زنی است که در بستر شویش زنا می کند»

«رسول خدا صلی الله علیه و آله: کسیکه با زن شوهردار زنا کند، در قیامت از عورت هردو، چرکی به مسیر پانصد سال خارج می شود که تمام اهل جهنم از بوی بد آن اذیت می شوند و عذابشان از همه بیشتر است.»

«در روز قیامت منادی ندا می کند: کجاست فاطمه دختر محمد؟! کجاست خدیجه دختر خویلد! کجاست مریم دختر عمران! کجاست آسیه دختر مزاحم! کجاست ام کلثوم مادر یحیی!...»

سپس حضرت خدیجه و حوا و آسیه با گروهی از فرشتگان، فاطمه زهراء علیه السلام را همراهی می کنند تا در عرصه محشر بایستند.

امیر مؤمنان علیه السلام فرمود: وقتی پیامبر از دنیا رفت از همه امتش ناراحت بود بغیر از شما شیعیان! آگاه باشید که برای هر چیزی شرافتی است و شرافت دین به شیعیان است. بدانید برای هر چیزی دستگیره ای است و دستگیره دین شیعه است.

بدانید برای هر چیزی امامی است و امام زمین، آن زمینی است که شیعه در آن ساکن است. بدانید که برای هر چیزی آقائی است و آقای مجالس، مجالس شیعه است... روز قیامت بعد از ما نزدیکترین افراد به عرش الهی شیعیانند. آنها در حالی از قبرها بیرون می آیند که صورتشان روشن و خوشحال می باشند. آنها خوشحالند ولی بقیه مردم ناراحتند. بقیه در هراسند ولی شیعیان در امان هستند...

علی علیه السلام فرمود: شیعیان ما در قیامت، در حالیکه صورتهای نورانی و بدنی پوشیده بوده و از هر ترسی ایمن می باشند، از قبرها بیرون می آیند و سختی ها و موافق قیامت، برای آنان آسان است. مردم در هراسند ولی آنان نمی ترسند. مردم ناراحتند ولی آنها اندوهی ندارند. برای آنان ناچه هایی سفید که دارای بالهایی باشند، می آورند و آنان سوار شده و در سایه عرش الهی فرود آمده و بر منبرهایی از نور می نشینند و تا پایان قیامت و حساب مردم، به خوردن غذاهایی که مقابلشان است، مشغول می باشند. «بحار ج 68»

مائده 36 :

(إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ أَن لَّهُمْ مَائِي الْأَرْضِ جَمِيعاً وَمِثْلَهُ مَعَهُ لَيَفْتَدُوا بِهٖ مِنْ عَذَابِ يَوْمِ الْقِيَامَةِ مَا تُقْبَلُ مِنْهُمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ)

یعنی: اگر کافران آنچه در کره زمین است مال آنها باشد و بخواهند آنرا بدهند تا از عذاب قیامت، خلاصی یابند، از آنها قبول نمی شود و برای آنها عذابی دردناک است.

خدا به او نظر نکند!

امام صادق علیه السلام: علم دین بیاموزید و جاهل به احکام دینتان نباشید!
که هرکس دین الهی را نیاموزد، روز قیامت، خدا به او نظر نمی کند و عملش را
تزکیه نمی نماید!

انعام 22:

(وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ نَقُولُ لِلَّذِينَ أَشْرَكُوا آيِنَ شُرَكَائِكُمُ الَّذِينَ كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ.)
یعنی: و روزیکه همه را مبعوث می نماییم. سپس به مشرکین می گوئیم: کجا
هستند شریکانی که شریک خدا قرار می دادید که شما می پنداشتید.

مسخره کننده مؤمن

رسول خدا ﷺ: روز قیامت، شخصی را که در دنیا مؤمنین را مسخره می کرده است، می آورند و برای او دری از بهشت را می گشایند و می گویند: داخل شو! او هم که خیلی ناراحت بوده است، بطرف در بهشت حرکت می کند، ناگهان در بهشت را می بندند و از طرف دیگری دری می گشایند! و به او گفته می شود: داخل شو! چون نزدیک آن در شود، آن را هم می بندند!

(وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ.)

یعنی: وای بر تکذیب کنندگان قیامت و معاد این آیه در سوره مرسلات، ده بار

تکرار شده است!

سه حدیث از امام صادق علیه السلام

- 1 - هنگامیکه روز قیامت شود، یکی از پرده های بهشت را کنار می زنند. آنوقت بوی بهشت از مسیر پانصد سال به مشام همه بغیر از یکدسته می رسد! سؤال شد: آن یکدسته کدامند؟ فرمود: عاق والدین!
- 2 - سه دسته هستند که خدا در قیامت به آنها نظر نمی کند و آنان را ترکیه نمی نماید و برای آنان عذاب دردناک است: کسیکه ادعای امامت کند در حالیکه صلاحیت امامت ندارد! کسیکه امام منصوب از طرف خدا را انکار کند! و کسیکه گمان کند، آن دونفر در اسلام نصیبی دارند! (تسلیه الفؤاد)
- 3 - روز قیامت، منادی ندا کند: دشمنان اولیاء خدا کجا هستند؟ عده ای در حالیکه گوشت بر صورت ندارند، بلند شوند! سپس گفته شود: اینها کسانی هستند که مؤمنین را اذیت می کردند و با آنان دشمنی می ورزیدند و بر دینشان سرزنش می نمودند! بعد امر می شود که آنان را به جهنم ببرند.

آل عمران 77 :

آنانکه پیمان وعهد الهی را به قیمت کمی فروختند، در آخرت بهره ای ندارند و خدا با آنان سخن نگوید و روز قیامت به آنان نظر نظر لطف نکند و پاکشان نسازد و آنان را عذابی دردناک است.

ابراهیم 42 :

وخیال نکن خدا از اعمال ظالمین غافل است! بلکه حساب آنان را برای روزی که در آن، چشم‌ها خیره بماند* درحالی‌که سرها بالا گرفته، چشمشان بهم نخورد و دلشان خالی از هر سرور و شادی است، تأخیر انداخته است.

چرا به علمت عمل نکردی؟

امام صادق علیه السلام در تفسیر آیه (فَلِلَّهِ الْحُجَّةُ الْبَالِغَةُ) یعنی: برای خدا حجت رسا است فرمود: خداوند روز قیامت، به بنده می فرماید: آیا عالم نبودی؟ اگر بگویند: آری! گفته می شود: چرا به علمت عمل نکردی؟ و اگر بگویند: خیر! گفته می شود: چرا ندانستی تا عمل نمایی؟ و این حجت بالغه خدا بر بندگانش است.

عالم و قیامت!

امام صادق علیه السلام: عالمی که علمش را مخفی کند، روز قیامت درحالی‌که بدترین بو را دارد، محسور می شود بطوریکه اهل محشر از بوی او ناراحت شده و همه حتی جنبندهگان کوچک، او را لعن نمایند. «بحار، ج 2»

عذاب شدیدتر

رسول خدا ﷺ: عذاب چهار نفر از همه شدیدتر است: کسیکه پیامبر یا وصی پیامبر را بکشد و کسیکه مردم را بدون اینکه علمی داشته باشد، گمراه کند. و کسیکه مجسمه بسازد.

عصیت!

رسول خدا ﷺ: کسیکه در دلش، ذره ای عصیت باشد، خدا او را در قیامت، با اعراب جاهلیت، محشور می کند.

از همه سیرتر!

رسول خدا ﷺ: کسیکه در دنیا از همه سیرتر است، در قیامت از همه گرسنه تر است.

ریاد گنجشک!

رسول خدا ﷺ: کسیکه گنجشکی را بی جهت بکشد، آن گنجشک در قیامت در حالیکه فریادش در اطراف عرش بلند است، می آید و می گوید: این کسی است که مرا بی جهت کشت!

خنده و خواب کم!

حضرت داود نبی علیه السلام: ای سلیمان! کم بخواب که روز قیامت فقیر می باشی و کم خنده کن که خنده زیاد، روز قیامت تو را حقیر می کند.

زن زیبا در قیامت!

امام صادق علیه السلام: روز قیامت، زن زیبایی را که با زیبایی خود فتنه می کرده است، می آورند و به او خطاب می شود که چرا فتنه کردی؟ جواب می دهد که: خدایا! تو مرا زیبا آفریدی! به او خطاب می شود که: حضرت مریم علیها السلام از تو زیبا تر بود ولی او فتنه نکرد! سپس مرد زیبایی را که با زیبایی خود فتنه می نموده است، رامی آورند و به او خطاب می شود که چرا فتنه کردی؟ جواب می دهد که: تو مرا زیبا آفریدی! به او خطاب می شود که: حضرت یوسف از تو زیبا تر بود ولی به فتنه نیافتاد. بعد شخصی را که بخاطر بلاها و سختیها به فتنه افتاده بود را می آورند. به او خطاب می شود که: چرا تحمل سختیها نمودی و به فتنه افتادی؟ جواب می دهد که: تو سختیها و بلاها را بر من نازل کردی و من به فتنه افتادم! به او خطاب می شود که: بلاهای حضرت ایوب علیه السلام از تو بیشتر بود ولی او به فتنه نیافتاد.

گوشت بر صورت ندارند!

امام صادق علیه السلام: روز قیامت منادی ندا می کند: آنهائیکه مانع بندگان مؤمن بودند، کجا هستند؟ عده ای که گوشت بر صورت ندارند، بلند می شوند! ندا می شود: اینها کسانی هستند که در دنیا مؤمنین را اذیت می کردند و با آنان دشمنی می نمودند و دینشان را مسخره می کردند! سپس دستور داده می شود که به جهنم انداخته شوند.

زنا!

امام صادق علیه السلام: عذاب کسیکه نطفه اش را در رحم زن نامحرم بریزد از همه بیشتر است.

لواط!

رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم: کسیکه با نوجوانی لواط کند، روز قیامت جنب محشور می شود و همه آبهای دنیا هم نمی تواند او را پاک کند!

اولین حکم در قیامت!

رسول خدا ﷺ: اولین حکم خدا در قیامت در مورد خونها است که افراد مربوط به آن از بقیه جدا می شوند.

حج نرفته!

امام صادق علیه السلام: کسیکه با اینکه سالم است به حج نمی رود، کور محشور می شود!

ریاکار!

رسول خدا ﷺ: روز قیامت، ریاکار را به چهار نام می خوانند: ای کافر! ای فاجر! ای غادر! ای خاسر! عمل و اجرت باطل شد! پاداش اعمالش را از کسانی که اعمالش را برای آنها انجام می دادی بگیر!

عجله در گناه!

علی علیه السلام: کسیکه در انجام گناه عجله می کند، روز قیامت زودتر از دیگران اشک می ریزد!

آثار تلاوت بعضی از سوره ها در قیامت

کسیکه سوره یونس را در هر دو یا سه ماه تلاوت کند، روز قیامت از مقربین است *کسیکه سوره هود را در هر جمعه قرائت نماید، در قیامت از زمره پیامبران بوده و خطایش پاک می شود. *کسیکه سوره یوسف را در هر روز یا هر شب، تلاوت کند، در قیامت، جمالش مثل یوسف بوده و دچار فزع اکبر نمی گردد. *کسیکه سوره رعد را تلاوت نماید، بدون حساب، وارد بهشت شده و اجازه شفاعت در مورد خانواده و دوستانش را به او می دهند *کسیکه سوره کهف را در هر شب جمعه بخواند، شهید می میرد و در قیامت با شهداء محشور می شود *کسیکه بر تلاوت سوره مریم مداومت نماید، رو قیامت جزء اصحاب عیسی ع محشور شده و پادشاهی سلیمان را به او می دهند *کسیکه سوره احزاب را زیاد قرائت کند، در قیامت در کنار پیامبران، خواهد بود *کسیکه در نمازهای واجب و مستحب، سوره دخان را تلاوت کند، در قیامت، ایمن بوده و از او حسابی آسان کشیده و نامه عملش را بدست راست می دهند *کسیکه در هر جمعه، سوره احقاف تلاوت نماید، در دنیا، دچار ترس نشده و در قیامت، ایمن خواهد بود *کسیکه سوره انا فتحنا را تلاوت کند، در قیامت به او مخلص خطاب می شود *کسیکه هر شب قبل از خواب، سوره واقعه را تلاوت نماید، روز قیامت، خدا را با صورت نورانی ملاقات کند *کسیکه سوره های طلاق و تحریم را در نمازهای واجب بخواند، در قیامت، دچار ترس نمی شود *کسیکه بر سوره لا اقسام مداومت کرده و به آن عمل کند، با بهترین صورت محشور شده و از صراط و میزان عبور کند *کسیکه سوره والنازعات را تلاوت نماید، سیراب می میرد و سیراب محشور می شود و سیراب به بهشت می رود *کسیکه سوره ذات البروج را در نمازهای

واجب، تلاوت کند، در موقف پیامبران می ایستد* کسیکه سوره الطارق را در نمازهای واجب تلاوت کند، در قیامت دارای جاه و مقام بوده و از رفیقان پیامبران است* کسیکه سوره اعلی را در نمازهای واجب و مستحب، تلاوت کند، به او گفته می شود: از هر دری که می خواهی، وارد بهشت شو!* کسیکه بر تلاوت سوره و العادیات مداومت کند، با علی ع محشور شده و در کنار او خواهد بود* کسیکه القارعه را زیاد تلاوت کند، از حرارت جهنم ایمن است* کسیکه سوره عصر را در نوافل بخواند، با خنده و نور مبعوث شده و داخل بهشت می شود* کسیکه سوره لایلاف را زیاد تلاوت نماید، او را بر مرکبی از مرکبهای بهشت سوار نمایند.

ثواب زیارت مشهد

امام جواد ع: کسیکه قبر پدرم را در مشهد زیارت کند، خداوند گناهان گذشته و آینده او را بیامرزد و در قیامت تا پایان حساب، منبری بموازات منبر رسول خدا ص قرار می دهند.

این همان روزاست!

عروین شبیه می گوید: به امام پنجم علیه السلام، عرض کردم: خدا مرافدایت کند! هنگامیکه قیامت برپا می شود، پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم و امیر مؤمنان علیه السلام و شیعیان کجا هستند؟ فرمود: بر کتانی از مُشک اذفر و بر منبرهایی از نور هستند. مردم در اضطرابند ولی آنان نیستند! مردم بی تابند ولی آنان نیستند! سپس این آیه را تلاوت فرمود: (**مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِنْهَا وَهُمْ مِّنْ فَزَعٍ يَوْمَئِذٍ آمِنُونَ**). یعنی: کسیکه با حسنه ولایت علی علیه السلام بیاید، از اضطراب در امان است. (**لَا يَجْزِيهِمُ الْفَرْعُ الْأَكْبَرُ وَتَتَلَقَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ هَذَا يَوْمُكُمْ الَّذِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ**). یعنی: در آن روزی که روزی تابی بزرگ است، آنها غمگین نیستند و ملائکه با آنان ملاقات کرده و می گویند: این همان روزی است که به شما وعده داده شده بود.

جسم نورانی!

رسول خدا ﷺ: هنگامیکه مؤمن از قبر محشور می شود، هیكلی شبیه خودش، جلو او قدم می گذارد و هر کجا مؤمن دچار ترس و هراس های قیامت می شود، آن هیكل به او دلداری می دهد و می گوید: نترس!
و ناراحت نباش! و بشارت باد بر تو به خوشحالی و کرامت خدا! تا اینکه مؤمن حساب آسانی پس می دهد و امر به رفتن به بهشت می شود و در تمام این مراحل او با این شخص است. وقتی مؤمن می خواهد داخل بهشت شود، به آن هیكل می گوید: تو خوب شخصی هستی که همراهم از قبر خارج شدی و به من بشارت دادی تا اینکه براحتی به بهشت رسیدم. تو کیستی؟ می گوید: من همان شادی هستم که در دنیا، در دل برادر مؤمنم وارد نمودی! خدا مرا خلق کرد تا بتو آرامش و بشارت بدهم!

اثرات رمضان!

رسول خدا ﷺ: یکی از اثرات روزه رمضان، امان از گرسنگی و تشنگی قیامت است.

شهدا

رسول خدا ﷺ: روز قیامت، شهداء بر منبرهایی از یاقوت، در سایه عرش هستند و خدا به آنان گوید: آیا پاداش خوبی به شما دادم؟ می‌گویند: آری!

لباس از نور

رسول خدا ﷺ: روز قیامت، عده ای را می‌آورند که لباسهایی از نور پوشیده و بر صورتشان نیز نور است. آثار سجده از آنها پیداست. آنها از صفوف عبور کرده و در مقابل قدرت و عظمت پروردگار می‌ایستند. ملائکه و پیامبران و شهداء و صالحین بر آنها غبطه می‌خورند! عمر گفت: یا رسول الله! اینها کیانند؟ فرمود: شیعیان ما که امامشان، علی ع است.

خواب عجیب پیامبر!

رسول خدا ﷺ فرمود: دیشب عجایی را در خواب دیدم! از جمله دیدم مردی از امت مرا خواستند 7 عذاب کنند ولی وضوء آمد و مانع عذابش شد! دیدم شیاطین، مردی از امت مرا دچار وحشت کردند ولی ذکر خدا آمد و او را نجات داد! دیدم مردی از امت را که مأمورین عذاب به سراغش آمدند ولی نماز آمد و مانع شد! دیدم مردی از امت دچار تشنگی و عطش بود و هرگاه می خواست آب بنوشد، مانع می شدند ولی روزه رمضان آمد و او را سیراب کرد! دیدم مردی از امت را که می خواست یه گروه پیامبران، که حلقه وار نشست بودند، پیوندد، ولی نمی گذاشتند. اما غسل جنابت آمد و دست او را گرفت و در کنارم نشانده! دیدم مردی از امت را که مقابل پشت سر و سمت راست و چپ و پائینش، تاریک است و او در تاریکی واقع شده بود. ولی حج و عمره آمد و او را از تاریکی در آورد و وارد نور کرد! دیدم مردی از امت، با مؤمنین صحبت می کرد. ولی آنها با او حرف نمی زدند آن آگاه صله رحم آمد و گفت: ای مؤمنین! با او سخن بگوید که او صله رحم می نمود. آنها با او سخن گفتند و با او دست دادند! دیدم مردی از امت را که دست و صورت خود را از آتش دور می کرد. تا اینکه صدقه آمد و سایه بر سرش و پرده بر صورتش شد! دیدم مردی از امت را که زبانه آتش از هر طرف، او را گرفته بود. ولی امر بمعروف و نهی از منکر آمدند و او را خلاص کردند با ملائکه رحمت قرار دادند! دیدم مردی از امت را که نشسته بود و بین او و رحمت الهی، مانع قرار داشت. ولی خوش اخلاقیش آمد و دست او را گرفت و وارد رحمت الهی نمود! دیدم مردی از امت را که نامه عملش به دست چپ بود. ولی خوف او از خدا آمد و نامه عملش را بدست راستش داد! دیدم مردی از امت را که بر لبه

جهنم ایستاده بود. ولی امیدش به خدا آمد و او را نجات داد! دیدم مردی از امتم در آتش افتاد ولی اشکهایی که از ترس خدا ریخته بود آمد و او را از آتش درآورد! دیدم مردی از امتم بر پل صراط می لرزید. ولی حسن ظنش به خدا آمد و لرزشش بر طرف شد و از صراط عبور کرد! دیدم مردی از امتم بر صراط است و گاهی بر سینه اش و گاهی بر دست و پایش می رود و گاهی معلق می شود. ولی صلوات او بر ما آمد و او را بر پایش ایستاند و از صراط عبورش داد! دیدم مردی از امتم بر در بهشت است ولی در بهشت بسته بود. تا اینکه شهادت لا اله الا الله آمد و درها را باز کردند و او وارد بهشت شد!

همه گریان

رسول خدا ﷺ: روز قیامت، همه چشمها گریان است غیر از سه چشم! چشم کسیکه یکشب در راه خدا، نگهبانی داده است. چشم کسی که بر روی حرام بسته شده است. و چشم کسیکه از خوف خدا، اشک ریخته است.

نماز شب

رسول خدا ﷺ: از جمله آثار نماز شب، اینست که روز قیامت، تاجی بر سر و سایه ای بر بالای سر صاحبش می شود.

آقا در قیامت

امام پنجم علیه السلام: سرور و آقای نیکان در قیامت، شخصی است که بعد از رحلت پدر و مادرش، نیز به آنان نیکی کرده است آنان را فراموش ننموده است

ایمن از فزع!

امام صادق علیه السلام: هر که سه روز آخر ماه رجب را روزه بگیرد، از فزع بزرگ و هول و هراسهای آن، ایمن گردد.

سخنران قیامت

رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم: خطیب و سخنران انبیاء در قیامت، شعیب پیامبر است.

اهل تواضع

حدیث قدسی: در قیامت نزدیک ترین افراد به من اهل تواضع و دورترین افراد بمن متکبرین هستند.

عبدالمطلب یک امت!

امام صادق عليه السلام: روز قیامت، عبدالمطلب، به صورت یک امت محشور می شود و دارای چهره پیامبران و هیبت پادشاهان است.

اولین شخصیکه محشور می شود!

در صحف ادریس است که خدا فرمود: محمد صلى الله عليه وآله وسلم اولین کسی است که از زمین محشور می شود و به موقف قیامت، وارد می گردد و شفاعت می کند و شفاعتش قبول می شود و اولین شخصی است که درهای بهشت را می کوبد و بهشت برایش گشوده می شود و وارد بهشت می شود.

شیعیان علی علیه السلام در قیامت

علی علیه السلام: در قیامت، اهل ولایت ما، در حالیکه دارای صورتهای نورانی و بدنی پوشیده و ایمن از هر ترسی هستند، از قبرها خارج می شوند. سختی ها و مواقف قیامت، برای آنان آسان است. مردم می ترسند ولی آنان نمی ترسند! مردم ناراحت و غمگینند ولی آنها اندوهی ندارند!

برای آنان ناقه هایی سفید که دارای بالهایی می باشند، می آورند و آنان سوار شده و در سایه عرش الهی فرود آمده و بر منبرهایی از نور می نشینند و تا پایان حساب مردم، به خوردن طعامهایی که در مقابل آنان است مشغول هستند.

تبدیل بدی به خوبی

امام باقر علیه السلام در تفسیر آیه (فَأُولَئِكَ يُبَدِّلُ اللَّهُ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا) یعنی: آنها کسانی هستند که خدا، بدیهای آنان را تبدیل به نیکی می کند «فرمود: وقتی مؤمن گناهکار را به موقف حساب می آورند، خدا خود از او حساب می کشد. هیچکس از حساب او خبردار نمی شود! خدا گناهان او را یادآور می شود و مومن هم به آنها اقرار می کند. سپس خدا به نویسندگان اعمال دستور می دهد که گناهان او را تبدیل به حسنات کنند و این حسنات را به مردم نشان دهند! مردم وقتی حسنات او را می بینند، می گویند: این شخص اصلاً گناهی نکرده است! در آخر خدا دستور می دهد، او را به بهشت ببرند.

اثر علم

رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم: کسیکه یک مسئله یاد بگیرد، روز قیامت، هزار گردنبند از نور بر گردنش می گذارند. «بحار، ج 1»

اولین نفری که صدا می زنند

رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم: اولین نفری را که در قیامت، صدا می زنند، من هستم. من از طرف راست عرش بر می خیزم و لباس سبزی از لباسهای بهشت می پوشم. سپس پدرم ابراهیم را می خوانند. او هم از جانب راست عرش بر می خیزد و بر تن او هم لباس سبزی از لباسهای بهشت می پوشانند. بعد منادی از طرف عرش ندا می دهد: بهترین پدر، پدرت ابراهیم است و بهترین برادر، برادرت علی علیه السلام است.

ترس از خدا

رسول خدا ﷺ: هر که برای خدا و از خوف خدا، گناه نکند، خدا او را در روز قیامت، راضی می نماید.

کنترل عصبانیت

امام پنجم علیه السلام: کسی که عصبانیت خود را کنترل کند، در حالیکه قدرت بر اعمال خشونت دارد، روز قیامت خداوند دلش را از اطمینان و ایمان پر نماید.

فقراء در را می کوبند!

امام صادق علیه السلام: روز قیامت عده ای بطرف بهشت رفته و درهای آنرا می کوبند! به آنها گفته می شود: شما کیستید؟ جواب می دهند: ما فقراء هستیم! به آنها می گویند: اول بروید حساب پس بدهید! جواب می دهند: شما چیزی بما ندادید تا حساب آن را از ما بکشید! خداوند عزوجل می فرماید: راست گفتند! آنها را به بهشت داخل کنید.

موهای منا

امام صادق علیه السلام: وقتی مؤمنی در مراسم حج در منی 'موهای خود را کوتاه نمود، و آنها را در زمین دفن کرد، روز قیامت همین موها در حالیکه از طرف صاحب خود لیبیک می گوید، می آیند.

اثر 40 سال اذان

رسول خدا ﷺ: کسیکه 40 سال اذان بگوید، روز قیامت، عمل چهل صدیق را به او بدهند. کسیکه 20 سال اذان بگوید، در قیامت نورش باندازه نور آسمان است. کسیکه 10 سال اذان بگوید، با حضرت ابراهیم عَلَيْهِ السَّلَام در یکجا می باشد. کسیکه 1 سال اذان بگوید، همه گناهانش آمرزیده می شود.

وضو

رسول خدا ﷺ: من در قیامت، امتم را از آثار وضوء می شناسم.

چرا مریض شدم نیامدی؟

صادقین عَلَيْهِمُ السَّلَام: خداوند، روز قیامت از مؤمن حساب آسانی می کشد. سپس او را عتاب می کند که چرا وقتی مریض شدم، به عیادت نیامدی؟ مؤمن می گوید: تو پروردگار و من بنده ام! تو حیی هستی و دچار درد و ناراحتی نمی شوی! خدا می فرماید: هر که مؤمنی را عیادت کند، گویا مرا عیادت کرده است.

چهار حدیث از رسول خدا ﷺ

بچه‌ها در مقابل بهشت

1 - روز قیامت، به اطفال مؤمنین گفته می‌شود که به بهشت بروید! آنها حرکت می‌کنند ولی در بهشت منتظر پدر و مادر خود می‌ایستند! به آنها گفته می‌شود: آنها گناهکارند! کودکان با شنیدن این سخن، ناله سر می‌دهند... در این حال خدا می‌فرماید: پدر و مادر آنها را هم به بهشت ببرید.

قرآن جلو جهنم

2 - روز قیامت، هر سوره قرآن بر در جهنم می‌ایستد و نمی‌گذارد قاری او به جهنم برود!

شعار مسلمین

3 - شعار مسلمین در هنگام عبور از پل صراط، لا اله الا الله و علی الله فلیتوکل المتوکلون است.

حافظ 40 حدیث

4 - کسیکه 40 حدیث دینی برای اُمتِّم حفظ کند، روز قیامت در زمره فقهاء و علماء خواهد بود.

نام محمد

در روایت است که در قیامت، خدا به کسیکه نامش محمد است می‌فرماید: حیا نکردی باینکه نامت نام حبیب من است، معصیت نمودی؟ ولی امروز من حیا می‌کنم که تو را عذاب کنم! زیرا نامت نام حبیب من است.

شیعیان

امام صادق علیه السلام: روز قیامت، ندا می‌شود: شیعیان آل محمد صلی الله علیه و آله کجاستند؟ عده زیادی که فقط خدا اندازه آنها را می‌داند، بلند می‌شوند! سپس ندا می‌شود: زائرین قبر حسین علیه السلام کجاستند؟ عده زیادی بلند می‌شوند به آنها گفته می‌شود: دست هر که را دوست دارید بگیرید و داخل بهشت شوید!

اولین عضوی که حرف می زند!

امام صادق عَلَيْهِ السَّلَام: اولین عضوی که در قیامت، سخن می گوید، رَحِمٌ است. می گوید: خدایا! هر که مرا وصل نمود، تو هم امروز بین خود و او را وصل نما! و هر که مرا قطع نمود، تو هم امروز بین خود و او را قطع کن!

شعله ای مانند کوه

رسول خدا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: بنده ای در قیامت، ایستاده است. ناگاه شعله ای از آتش جهنم که از همه کوهها بزرگتر است، بسوی او شعله می کشد! او متحیر می شود که چه کند! در این موقع گرده نانی و یا دانه ای که در دنیا در مهمانی به مؤمنی داده است، در هوا پیدا می شود و به اندازه کوهی شده و مانع از رسیدن آتش به او می شود.

طول پل صراط!

رسول خدا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: صفوف خلائق در قیامت، 120 صف است که طول هر صفی مسیر چهل هزار سال و عرضش هزار سال است. صفوف مؤمنین سه صف و صفوف کفار 117 صف است!

طول صراط مسیر سی هزار سال است. اولین کسانی که از صراط، گذرمی کنند، مؤمنین هستند که عبور بعضی از آنان، بیست سال طول می کشد!

سپس کفار از پل صراط عبور می کنند ولی در بین راه، نورشان از بین می رود و خطاب به مؤمنین، می گویند: بایستید! تا ما از نور شما مقداری بگیریم! و در این هنگام به جهنم سقوط می کنند.

سه حدیث از امام صادق علیه السلام

صراط در دنیا

1 - صراط در دنیا، همان امامی است که اطاعتش واجب است. هر که امامش را شناخت و به او اقتدا کرد، از صراط که پلی است بر روی جهنم، عبور می کند. و کسیکه امامش را نشناخت، در هنگام عبور از صراط آخرت، پایش بلغزد و در جهنم افتد.

از موباریکتر

2 - مردم در هنگام عبور از صراط، چند دسته هستند و صراط از موباریکتر و از شمشیر، تیز تر است. بعضی ها مثل برق عبور می کنند! دسته ای مثل اسب تیز پا عبور می نمایند! بعضی ها سینه خیز می روند! عده ای پیاده و آهسته می روند! و بعضی ها بصورت معلق که گاهی از آتش جهنم به آنها می رسد و مقداری می سوزند و گاهی سریامی ایستند و از جهنم، چیزی به آنها نمی رسد، می روند!

مرصاد!

3 - مرصاد- که در آیه 14 فجر که می فرماید (إِنَّ رَبَّكَ لَبِالْمِرْصَادِ) پلی بر صراط است که هر که بر او مظلمه باشد، نمی تواند از او عبور کند.

وقتیکه جهنم را می آورند!

امام پنجم علیه السلام فرمود: وقتیکه آیه: (وَجِيءَ يَوْمَئِذٍ بِجَهَنَّمَ). یعنی: امروز جهنم آورده می شود! نازل شد، تفسیر آنرا از رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم سؤال کردند. حضرت فرمود: جبرئیل بمن خبر داد وقتیکه خدائیکه جز او خدائی نیست، خلائق را از اول تا آخر، در قیامت جمع کند، جهنم را با هزار دهنه می آورند و هر دهنه ای را هزار فرشته از نگهبانان قوی و خشمگین، گرفته اند. آتش از جهنم زبانه می کشد و می خواهد دیگران را ببلعد! و اگر خداوند جهنم را برای حساب و کتاب خلائق، نگه ندارد، می خواهد همه را هلاک کند! در این موقع، از جهنم گردنی بیرون می آید که بر همه، چه خوبان و چه بدان، احاطه و مسلط می شود! صدای همه حتی ملائکه و پیامبران بلند می شود که: خدایا! بر من رحم کن! غیر از تو ای محمد! که می گویی: خدایا! بر امتم رحم کن! سپس بر جهنم، صراط را که از شمشیر روانتر و شامل سه پل است، می گذارند. به همه دستور داده می شود از پل عبور کنند! در هنگام عبور از صراط به پل اول، که ایستگاه رحم و امانت است، می رسند و در آنجا توقیف می گردند. اگر از آن نجات یافتند، به پل دوم که نماز است می رسند! اگر از آنجا هم نجات یافتند، به پل سوم که حق الله است می رسند!

صحنه های مختلف قیامت!

شخصی خدمت امیر مؤمنان آمد و گفت: ای امیر مؤمنان! در قرآن دچار شک شده ام! حضرت فرمود: مادرت به عزایت بنشیند! چرا در قرآن به شک افتاده ای؟ گفت: زیرا در قرآن آیاتی است که با یکدیگر مخالف هستند! حضرت فرمود: کدام آیات؟ گفت: یکی آیه 28 سوره نبا که می فرماید: روز قیامت، غیر از کسانی که خدا اجازه دهد، احدی سخن نمی گوید! دوم آیه 23 انعام که می فرماید در قیامت، مشرکین گویند: قسم بخدا! اما مشرک نبودیم! سوم آیه 25 عنکبوت که می فرماید: روز قیامت، بعضی ها به بعضی از شما کافر می شوند و بعضی از شما، بعضی دیگر را لعن نمایند! چهارم آیه 64 سوره ص که می فرماید: جهنمیان، شکایت یکدیگر را می کنند! پنجم آیه 28 سوره ق که می فرماید: نزد من شکایت نکنید!

در این آیات، قرآن از سخن گفتن مشرکین سخن می گوید. ولی در آیه 65 یس می فرماید: امروز بردهان آنان مُهر زدیم و دستها و پاهایشان، آنچه را که انجام داده اند، برایمان می گویند!

طبق آیات اولی، آنان سخن می گویند ولی طبق آیه دومی، آنان حق سخن گفتن ندارند. در بعضی آیات است که احدی اجازه سخن گفتن ندارد ولی در بعضی از آیات می گوید که دست و پا و پوست بدن، سخن می گویند.

ای امیر مؤمنان! علت اختلاف این آیات چیست؟

امیر مؤمنان فرمود: این آیات همه در یک محل قیامت نیست. بلکه هر آیه ای مربوط به یک موقف قیامت است. زیرا روز قیامت، پنجاه هزار سال است! خداوند در آن روز، ابتدا همه را در یک محل جمع می کند.

عده‌ای که تابعین پیامبران بوده و در دنیا، در کارهای خیر و تقوی، به هم کمک و یاری می‌رسانده‌اند، سخن می‌گویند و برای یکدیگر، استغفار می‌کنند. اما آنانکه در دنیا، معصیت می‌کرده‌اند و در ظلم و دشمنی، یا وره‌مدیگر بوده‌اند، و مستکبرین و مستضعفینی که ظلم می‌کرده‌اند، در قیامت، یکدیگر را لعن می‌نمایند!

سپس به محلی می‌روند که عده‌ای که در دنیا در ظلم، با هم همکاری کرده‌اند، از عده‌ای دیگر، فرار می‌کنند. همانطور که قرآن می‌فرماید: روزیکه انسان، از برادر و مادر و پدر و رفیق و پسرانش، فرار می‌کند!

بعد در محلی جمع شده و گریه می‌کنند که اگر صدای این گریه‌ها، به اهل زمین می‌رسید، مردم از زندگی می‌افتادند. آنقدر گریه می‌کنند که اشکشان تبدیل به خون می‌شود. که قرآن در آیه 37 عبس می‌فرماید: امروز، هر شخصی ب فکر خودش است!

سپس به جای دیگری می‌روند و سخن می‌گویند. که در آیه 23 انعام می‌فرماید: بخدا قسم! ما شرک نورزیدیم!

چون در اینجا به اعمالشان اقرار نمی‌کنند، بر دهانشان مهر زده می‌شود و دست و پا و پوست بدنهایشان، سخن می‌گویند و بر معصیتی که از آن سر زده شهادت می‌دهند! سپس مهر از دهانشان برداشته می‌شود و آنان به اعضای بدنشان اعتراض می‌کنند که چرا علیه ما شهادت می‌دهید؟

قرآن جواب اعضا را در آیه 21 فصلت، این چنین می‌گوید: خدایی که هر چیزی را به سخن می‌آورد، ما را به سخن آورد!

بعد در جای دیگری جمع شده که هیچ شخصی بدون اجازه خدا، سخن نمی‌گوید. همانطور که در آیه 38 نبأ می‌فرماید: احدی سخن نمی‌گوید مگر کسیکه خدا به او اجازه دهد و سخن درست بگوید.

سپس در مکان دیگر جمع می شوند که بعضی ها علیه بعضی شکایت و طلب دین می کنند. و همه این ها قبل از حساب است. و وقتی که حساب شروع شد، هر کسی بخودش مشغول می شود. ما از خدا می خواهیم که آنروز را برایمان، مبارک گرداند.

مراقبین انسان!

رسول خدا ﷺ فرمود: همانطوریکه خداوند در مورد قرضها و اموالتان، فرموده است که شاهد بگیرید، همانطور خود بر بندگانش شاهد گرفته است. برای هر شخصی، مراقبینی قرار داده که اعمال او را لحظه به لحظه مراقبند و همه اعمال و سخنان و الفاظ او را ثبت می نمایند. زمینی که بر روی آن ساکن است، شاهد می باشد. اگر شخص مؤمن است، در قیامت همین زمین بنفع او شهادت می دهد و اگر کافر است، بر علیه او شهادت می دهد! شبها و روزها و ماهها، شاهدند. سایر مؤمنین شاهد هستند. ملائکه نویسنده اعمال شاهدند.

فصلت 19 تا 22:

روزی که دشمنان خدا را بسوی آتش دوزخ کشانند و در آنجا بازداشته شوند* تا اینکه به دوزخ رسند، در این موقع گوش و چشمها و پوستهای بدنشان، بر اعمال آنها شهادت می دهند* آنها به پوستهای بدنشان می گویند: چرا بر علیه ما شهادت دادید؟ گویند: خدایی که هر چیزی را به سخن می آورد، ما را بسخن آورد. و اوست که اول بار شمارا خلق کرد و بسوی او باز می گردید.* و شما که گناه می کردید، برای این نبود که گوش و چشمها و پوست بدنتان شهادت ندهند، بلکه خیال می کردید، که خداوند بسیاری از اعمال شما را نمی داند!

شاهد بر شیعیان

امام صادق علیه السلام: ما بر شیعیانمان شاهد هستیم و شیعیان ما بر مردم شاهد هستند. و بوسیله شهادت شیعیان ما، عده ای پاداش و عده ای عذاب می بینند.

روزها شاهدند!

امام صادق علیه السلام: هر روزیکه می آید، آن روز می گوید: ای فرزند آدم! من روز جدیدی هستم و روز قیامت بر اعمال تو شهادت می دهم! پس در من و بوسیله من کار خیر انجام بده تا روز قیامت بنفع تو شهادت بدهم. و بدان که بعد از امروز دیگر مرا نخواهی دید! و شب هم به همین صورت با انسان سخن می گوید.

ظالم را به بهشت راه ندهند!

امام سجاد علیه السلام: خداوند عزوجل روز قیامت می فرماید: امروز ظالم وهر که بر او مظلّمه ای است، به بهشت و جهنم راهی ندارد تا زمانیکه از او در حساب، ظلمش گرفته شود! سپس اینها را بسوی عرصه می برند در حالیکه پروردگار بر عرش است و دواتهای نوشتن اعمال نصب شده و میزانها نهاده شده و پیامبران و شهداء که همان امامان می باشند، حاضر هستند... شخصی پرسید: ای رسول خدا! اگر مؤمنی بر کافری مظلّمه ای داشته باشد، در حالیکه کافر جهنمی است، چگونه آنرا پس می گیرد؟ فرمود: از گناهان مؤمن بر می دارند و به اعمال کافر اضافه می کند!... سؤال شد که اگر مسلمانی بر مسلمان دیگری حقی داشته باشد چگونه اداء می شود؟ فرمود: از کارهای خوب ظالم بر می دارند و به مظلوم می دهند. سؤال شد: اگر ظالم کارهای خوب نداشته باشد؟ فرمود: از گناهان مظلوم بر می دارند و بر ظالم می گذارند!

سه روایت از رسول خدا ﷺ

سؤال از چهارچیز

1 - بنده در روز قیامت قدم از قدم بر نمی دارد تا از چهار چیز از اوسؤال می کنند: از عمرش که در چه چیزی صرف شد! جوانی را در چه راهی گذراند! ثروتش را از کجا بدست آورد و در کجا صرف نمود! از محبت ما اهل بیت!

بازهم نماز شب

2 - کسانی که نماز شب می خوانند، نماز شب باعث سنگینی اعمال خوب آنان می شود.

24 خزانه!

3 - روز قیامت برای هر شبانه روز انسان، بیست و چهار خزانه به او نشان می دهند. وقتی نگاهش به خزانه ای که پر از نور است می افتد، آنقدر خوشحال می شود که اگر خوشحالی او را به اهل جهنم تقسیم کنند، همه آنان از درد آتش راحت می شوند! این خزانه مربوط به ساعاتی است که در آن ساعت به اطاعت خدا مشغول بوده است. سپس چشمش به خزانه ای می افتد که تاریک و بدبو و ترس آورنده است! بادیدن آن، آنقدر ناراحت می شود که اگر ناراحتی او را به اهل بهشت تقسیم کنند، همه دچار ناراحتی می شوند! و این متعلق به ساعاتی است که در آن، به گناه مشغول بوده است! سپس خزانه ای به او نشان می دهند که نه چیزی در او است که او را خوشحال کند و نه چیزی که او را ناراحت کند! و این

مربوط به ساعاتی است که در آن به امورات مباح مشغول بوده است! او با دیدن این خزانه تأسف می خورد که چرا در این ساعت به اطاعت الهی مشغول نبوده است. همانطور که خدا می فرماید: (**ذَلِكَ يَوْمُ التَّعَابِنِ**) یعنی: آن روز، روز تأسف است.

مؤمن پولدار!

امام علی علیه السلام: روز قیامت، مؤمن پولدار را برای حساب می آورند. خدای فرماید: ای بنده ام! جواب می دهد: لیبیک ای خدا! پروردگار می فرماید: آیا تورا شنوا و بینا نکردم و مال زیادی بتو ندادم؟ می گوید: آری ای خدا! خدا می فرماید: برای ملاقات با من چه آماده کرده ای؟ می گوید: بتو ایمان آوردم. پیامبرت را تصدیق کردم و در راه تو جهاد نمودم. خدا می فرماید: با آنچه بتو دادم چه کردی؟ می گوید: در راه اطاعت تو انفاق نمودم. خدا می فرماید: برای وراثت چه گذاشتی؟ می گوید: من و آنها را تو خلق کردی! تو به من و آنها رزق دادی! تو قادر بودی که همانطور که بمن رزق دادی به آنها هم روزی بدهی! لذا آنان را بتو سپردم! خدا می فرماید:

راست گفتی! برو که اگر بدانی چه مقامی نزد من داری، زیاد می خندی! سپس مؤمن فقیر را برای حساب می خوانند. خدا می فرماید: ای فرزند آدم! می گوید: لیبیک ای خدا! می فرماید: چه کرده ای؟ می گوید: ای خدا! مرا به دینت هدایت کردی و به من نعمت دادی! باندازه کفایت بمن دادی که اگر روزی زیاد بمن می دادی، شاید مرا از عبادت مشغول می کرد! خدا می فرماید: راست گفتی! اگر بدانی چه مقامی نزد من داری، بسیار می خندی!

سپس کافر پولدار را می آورند! خدا می فرماید: برای ملاقات با من چه آماده کرده ای؟ می گوید: چیزی آماده نکرده ام! خدا می فرماید: پس با آنچه بتو دادم چه کردی؟ می گوید: همه را برای وراثت گذاشتم! خدایم فرماید: چه کسی تورا خلق کرد؟ می گوید: تو! می فرماید: چه کسی بتو روزی داد؟ می گوید: تو! خدا می فرماید: چه کسی وراثت تورا خلق کرد؟

می گوید: تو! خدا می فرماید: آیا همانطور که تورا روزی دادم، نمی توانستم وراثت تورا هم روزی بدهم؟ اگر بگوئی فراموش کردم، هلاک هستی! اگر بگویی نمی دانستم، باز هم هلاک هستی! اگر بدانی چه غذایی برایت آماده کرده ام، بسیار می گریستی!

سپس کافر فقیر را می آورند. خدا می فرماید: در باره دستورات من چه کردی؟ می گوید: خدایا! مرا به بلای دنیا فقر دچار کردی، بطوریکه تورا از یاد بردم و این بلا مرا از عبادت تو دور کرد! خدا می فرماید: چرا مرا نخواندی تا بتو روزی بدهم؟ اگر بگویی فراموش کردم، هلاک هستی! و اگر بگویی نمی دانستم، هلاک هستی! اگر بدانی چه غذای برایت مهیا نموده ام، گریه بسیار می کردی!

انبیاء 2 :

(اقْتَرَبَ لِلنَّاسِ حِسَابُهُمْ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ مَّعْرُضُونَ.)

یعنی: محاسبه مردم نزدیک شده است ولی آنها در غفلت بوده و از این حادثه

روی می گردانند.

کافر حساب ندارد!

امام سجاد علیه السلام: بندگان خدا! بدانید که برای مشرکین، میزان و قلم و دوات محاسبه، گذاشته نمی شود! بلکه آنان گروه گروه بسوی جهنم برده می شوند! میزان و دوات برای مسلمین است.

زلزال 7: **(فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ)** یعنی: هر که مثقال ذره ای خیر انجام دهد، نتیجه آنرا در قیامت می بیند. و هر که مثقال ذره ای بدی انجام دهد، نتیجه آنرا در قیامت می بیند.

فصل چهارم : شفاعت

شفاعت یعنی : در پایان حساب و رسیدگی به اعمال در روز قیامت، وقتی نامه های اعمال را به دست راست و یا چپ می دهند، وعده ای بهشتی وعده ای جهنمی می شوند، به وساطت و شفاعت بعضیها که در نزد خداوند، قُرب و مقامی دارند، گروهی از جهنمیان، بخشیده می شوند و از رفتن به جهنم، نجات می یابند.

طه 109 :

(يَوْمَئِذٍ لَا تَنْفَعُ الشَّفَاعَةُ إِلَّا لِمَنْ أَذِنَ لَهُ الرَّحْمَنُ وَرَضِيَ لَهُ قَوْلًا)

یعنی: امروز شفاعت احدی سود ندارد، مگر کسیکه خدا به او اجازه داده و به سخن او راضی است.

امام صادق علیه السلام در تفسیر آیه فوق، فرمود: بخدا سوگند! در آنروز، بما اجازه داده می شود و جواب می گوئیم! سؤال شد: چه جوابی می دهید؟ فرمود: پروردگار را تمجید می کنیم، بر پیامبر صلوات می فرستیم. و از شیعیانمان شفاعت می کنیم و خدا، شفاعت ما را رد نمی کند.

پنج روایت از رسول خدا ﷺ

شفاعت امت

1 - شفاعتم را برای افرادی از امتم که مرتکب گناهان کبیره شده‌اند، ذخیره کرده‌ام.

مقام محمود

2 - وقتی در روز قیامت، به مقام محمود رسیدم، از پدر و مادر و عمو و همچنین برادری که در جاهلیت داشتم، شفاعت می‌کنم.

شفاعت از چهار دسته

3 - از چهار دسته شفاعت می‌کنم: احترام کننده به ذریه ام‌را، برآورنده حاجت آنها را، تلاش کننده در راه آنها و دوستدار آنها را.

4 - سه دسته شفاعت می‌کنند: پیامبران، علماء و شهداء.

5 - کسیکه به زیارت من بیاید، من روز قیامت از او شفاعت می‌کنم.

چرا ما شفیع نداریم؟

امام باقر علیه السلام: بخدا سوگند! ما شفاعت می‌کنیم. ما از شیعیان گناهکار آنقدر شفاعت می‌کنیم که در آن موقع دشمنان می‌گویند: چرا ما شفیع و دوستی که از ما حمایت کند، نداریم. ای کاش! ما را به دنیا برگردانند تا ما هم مؤمن می‌شدیم!

انکار شفاعت

امام صادق علیه السلام: کسیکه سه مسئله را انکار کند، از شیعیان ما نیست:
معراج، سؤال در قبر و شفاعت.

عابد در قیامت

امام صادق علیه السلام: روز قیامت، به عابد گفته می شود: به بهشت داخل شو! و به عالم گفته می شود: توقف کن و آنهایی را که خوب تربیت کرده‌ای شفاعت کن!

شفاعت شیعیان

امام کاظم علیه السلام: شیعیان ما در روز قیامت، شفاعت می کنند. حتی به اندازه قبیله ربیعه و مضر، شفاعت می کنند و خداوند، بخاطر کرامت مؤمن در پیشگاه او، شفاعتش را قبول می کند.

نجات از جهنم!

امام پنجم علیه السلام بنده ای را بمدت هفتاد خریف که هر خریفی معادل هفتاد سال است، در جهنم عذاب می کنند. سپس آن شخص دعا می کند که: خدایا! بحق محمد واهل بیتش، بمن رحم کن! خداوند به جبرئیل وحی می کند که: نزد بنده ام فرود آی و او را از جهنم بیرون بیاور! جبرئیل می گوید: خدایا! چگونه داخل آتش جهنم گردم؟ خداوند می فرماید: امر کرده ام که آتش برای تو سرد باشد. جبرئیل می پرسد: خدایا! نمی دانم در کجای جهنم واقع است؟ خدا می فرماید: او در چاهی در سجین است.

جبرئیل فرود می آید و آن شخص را در حالیکه بر صورت افتاده است، بیرون می آورد. خداوند به او می فرماید: چند مدت در آتش بودی؟ می گوید: نمی توانم مدت آنرا حساب کنم. خداوند می فرماید: بعزت و جلالم سوگند! اگر دعا نمی کردی، بودن تورا در آتش طولانی می کردم. ولی من بر خود حتم کرده ام که هر شخصی مرا بحق محمد واهل بیتش، سوگند دهد، او را بیامرزم. و امروز تورا آمرزیدم.

چند روایت از رسول خدا ﷺ

- 1 - شفيعی موفقتر از توبه نيست.
- 2 - هر زنی که دستورات خدا را اطاعت کند، به شفاعت دخترم، فاطمه عليها السلام به بهشت می رود.
- 3 - ملائکه نیز شفاعت می کنند.
- 4 - تعدادی از شفيعان، قرآن و رحيم و امانت می باشند.
- 5 - همسايه برای همسايه شفاعت می کند.
- 6 - پیامبران و ملائکه و مؤمنین، شفاعت می کنند. سپس خداوند جبارمی فرماید: شفاعت من باقی می ماند بگو همه شفاعت برای خداوند است.

چند دسته شفاعت نمی شوند

- 1- رسول خدا ﷺ: شفاعت من برای کسانی است که مرتکب گناه کبیره شده اند نه برای مشرکین و ظالمین.
- 2- امام ششم عليه السلام: اگر ملائکه مقرب و پیامبران مرسل هم از دشمنان اهل بیت عليهم السلام، شفاعت کنند، قبول نمی شود.
- 3- رسول خدا ﷺ: بخدا قسم! برای کسیکه به ذریه ام، اذیت نموده، شفاعت نمی کنم.
- 4- امام رضا عليه السلام: کسیکه شفاعت رسول خدا ﷺ را انکار کند، به شفاعت نمی رسد.
- 5- امام صادق عليه السلام: شفاعت ما به کسیکه نماز را سبک بشمارد، نمی رسد.

حوض کوثر

کوثر 1: (إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ.)

ما بتو کوثر را عطا نمودیم.

ابن عباس در باره آیه فوق گفته است: کوثر، نهری در بهشت است که عمقش، هفتاد هزار فرسخ است. آبش از شیر، سفیدتر و از عسل، شیرین تر بوده و کناره های آن از لؤلؤ و زبرجد و یاقوت است. خداوند این حوض را برای رسول خدا ﷺ و اهل بیتش علیها السلام، قرار داده است و دیگر پیامبران در آن سهمی ندارند.

علی علیها السلام در کنار کوثر

امام صادق علیها السلام ای مسمع! کسیکه شربتی از کوثر بیاشامد، هرگز تشنه نمی شود. کوثر خُنکی کافور و بوی مُشک و طعم زنجبیل را دارد. از عسل شیرین تر و از کف نرم تر و از اشک چشم صاف تر و از عنبر پاک تر است. کوثر از نهر تسنیم جاری می شود و در کنار نهرهای بهشت روان است. در کنارش ظرفهای آشامیدن، از طلا و نقره و جواهر به عدد ستارگان آسمان قرار دارد. بوی کوثر از مسیر هزار سال به مشام می رسد. وقتی شخصی از آن بیاشامد، بوی همه میوه هارا احساس می کند. و از آشامیدن آن لذتهایی بیشتر از لذتهایی که دشمنان اهل بیت علیها السلام در دنیایم بردند، می برد. امیر مؤمنان علیها السلام در کنار کوثر بوده و در دستش عصایی است که با آن دشمنان را دور می کند.

آل عمران 133 :

(وَسَارِعُوا إِلَىٰ مَغْفِرَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ أُعِدَّتْ لِلْمُتَّقِينَ).

یعنی: بشتابید بسوی آمرزش الهی و بهشتی که پهنای آن، باندازه آسمانها و زمین است و برای متقین آماده شده است.

فصل پنجم : بهشت

انواع بهشتها

امام باقر علیه السلام: بهشتهایی که خدا در قرآن ذکر کرده است، بهشت عدن، بهشت فردوس، بهشت نعیم و بهشت مأوی است. و غیر از اینها بهشتهای دیگری است. آنچه راکه مؤمن در بهشت در خواست کند، کافیسست که بگوید: سبحانک اللهم! که خادمان بهشت، هر چه را بخواهد، آماده می کنند و بعد از بهره مند شدن از نعمت، می گوید: الحمد لله رب العالمین.

بهشت در نهج البلاغه

علی علیه السلام در خطبه 109 نهج البلاغه می فرماید: بهشت سرائی است که اقامت کنندگان آن، هرگز کوچ نمی کنند و احوالشان تغییر نمی نماید. خوف و ترسی به آنان روی نمی آورد. بیماری در وجود آنان رخنه نکند. خطرات متوجه آنان نشود و سقری در پیش ندارند تا اجباراً از محلی به محل دیگر کوچ نمایند.

و در خطبه 165 می فرماید: اگر با چشم دلت به آنچه از بهشت برایت توصیف می شود، نظر اندازی، روح از لذات و زخارف دنیا، کناره گیری خواهد کرد و فکرت درباره درختهایی که شاخه هایشان، همواره بهم می خورد و ریشه های آن در دل تپه هائی از مُشک، بر سواحل نهرهای بهشت فرو رفته اند، متحیر می شود! میوه های این درختان، به آسانی و مطابق میل هر شخص، چیده می شود. میزبانان

بهشتی از کسانی که در بهشتند و مقابل قصر آنان فرود آمده اند، با عسل‌های
مصفا و شراب‌های پاکیزه که مستی ایجاد نمی‌کنند، پذیرائی می‌نمایند.

ده چیز در بهشت است!

یکی از بزرگان گفته است: این ده چیز در بهشت است: جوانی که با او پیری
نیست. * سلامتی که بدنبالش بیماری نیست. * سلطنتی که در او عزل
نیست. * راحتی که با او شدت نیست. * نعمتی که با او محنت نیست. * بقائی که با
او فنا نیست. * حیاتی که با او مرگ نیست. * عزتی که با او ذلت نیست. * رضائی
که با او سخط نیست. * انسی که با او وحشت نیست.

آل عمران 179 :

(وَإِنْ تُؤْمِنُوا وَتَتَّقُوا فَلَكُمْ أَجْرٌ عَظِيمٌ.)

یعنی: اگر ایمان بیاورید و تقوا پیشه کنید، برای شما پاداشی بزرگ است.
که کلمه اجر عظیم فراوان در قرآن آمده است. و مراد از آن یکی بهشت جاودان
است و دیگری رضای خداوند تبارک و تعالی.

حورالعین لباس بهشتی موسیقی بهشتی طوبی

امام صادق علیه السلام: اگر حورالعینی از حوریان بهشتی، خودش را به اهل دنیا نشان بدهد، همه اهل دنیا بی تاب شده و می میرند.

رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم: اگر لباسی از لباسهای بهشت را به اهل دنیا نشان بدهند، چشمانشان تحمل دیدن آن را نخواهد داشت و همه از کثرت لذت نگاه به آن، بی تاب شده و می میرند.

در روایت است که: در بهشت درختانی است که زنگهایی از نقره بر آن آویزان است. هنگامیکه اهل بهشت، علاقه به شنیدن موسیقی دارند، خداوند بادی را از دل عرش بر می انگیزاند و این باد به درختهای مذکور می وزد و با به حرکت آوردن زنگها، تولید چنان صدائی می کند که اگر اهل دنیا آنرا بشنوند، از شدت طرب و شادی، جان می سپارند.

رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم: طوبی درختی در بهشت است که خداوند آنرا با دست خویش، غرس نموده است و از روح خود در آن دمیده است. از این درخت زینتها و میوه های خوشگوار می روید که بر دهان اهل بهشت، بسیار نزدیک و شاخه هایش از پشت دیوارهای بهشت پیداست!

اصل و ریشه این درخت در خانه بهشتی علی بن ابی طالب علیه السلام است و دوستانش از آن بهره مند و دشمنانش ناکامند.

هشت در بهشت

امیر مؤمنان، علی علیه السلام: بهشت دارای هشت در است: دری که از آن پیامبران و صدیقین داخل می شوند. دری که از آن شهداء و صالحین وارد می گردند. شیعیان و دوستان ما، از پنج در دیگر داخل می شوند. من همواره بر روی پل صراط دعا می کنم که خدایا! شیعه و یاور مرا و هر شخصی که مرا در دنیا دوست داشت، حفظ کن! و در دیگر دری است که سایر مسلمانان و گویندگان لا اله الا الله وارد می شوند. بشرط اینکه در دل آنها ذره‌ای دشمنی ما اهل بیت، وجود نداشته باشد.

جوانان سیه چشم

امام باقر علیه السلام: همانا اهل بهشت، جوانانی سیه چشم و تاجدار، دارای گردن‌بند و دست‌بند و دانا و گرامی هستند که به هر کدام از آنها، نیروی صد نفر برای خوردن و آشامیدن و آمیزش جنسی، عطا می شود.

دختران نارپستان

رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم: بیشتر نهرهای بهشت از نهر کوثر است که در کنار آنها دختران نارپستان می رویند.

از جنس زعفران

امام نهم علیه السلام: حورالعین جنسش از زعفران و خاک بهشتی است که هیچگاه فساد در آن راه نمی یابد.

یکصد هزار طعم

رسول خدا ﷺ: هر یک از میوه های بهشتی، یکصد هزار طعم دارد همچنان فرمود: در عالم رویا عمویم حمزه را دیدم که طبقی انگور در مقابلش بود. ناگاه به خرما تبدیل شد.

«پاداش آنان مؤمنان بخاطر صبری که کردند، بهشت و حریر است* در حالیکه بر تختها تکیه زده و در بهشت دچار گرما و سرما نمی شوند* سایه های درختان نزدیک است و میوه هایش در دسترس می باشد* ظرفهای نقره و کوزه های شیشه ای برایشان می آورند* شیشه هایی که از نقره و باندازه است* از این ظرف شربت می نوشند که طعم آن زنجبیل و از چشمه سلسبیل تهیه شده می نوشند* کودکانی که هرگز نمی میرند و اگر آنان را ببینی خیال می کنی مروارید پراکنده اند، بدورشان می گردند* اگر نگاه کنی و خوب نگاه کنی، نعمت و پادشاهی بزرگی می بینی* لباسهای آنان سبز و از جنس ابریشم نازک است و دستبندهایی از نقره بر دست دارند و خدا به آنان شراب پاکیزه می نوشاند.»

اولین و آخرین فرد در بهشت

امام رضا علیه السلام اولین فردی که وارد بهشت می شود، شهید است.
در روایت است که آخرین پیامبری که وارد بهشت می شود، حضرت سلیمان
است. بخاطر نعمتهایی که در دنیا داشته است.

شراب بهشتی

رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم ای علی! کسیکه بخاطر خدا از شراب دوری کند، خداوند از
رحیق مختوم شراب بهشتی به او می خوراند.

بوی بهشت

ابابصیر می گوید: به امام صادق علیه السلام، عرض کردم که: مرا ترغیب و تشویق
بفرمائید! فرمود: ای ابا محمد! بوی بهشت از مسیر هزار سال به مشام می
رسد. کسیکه پایین ترین درجه اهل بهشت را دارا است، اگر همه انس و جن،
مهمان او شوند، برای آنها غذا و آشامیدنی دارد و چیزی کم نمی آورد. ساده ترین
نعمتها برای یک فرد بهشتی، آنست که به او سه باغ می دهند. وقتی به باغ اول می
رود، تا چشم کار می کند، حورالعین و خادم و نهرها و میوه ها را می بیند و خدا را
بخاطر این نعمتها شکر می کند. در این موقع به او گفته می شود، سرت را بلند کن
و به باغ دوم نگاه نما! که در آن نعمتهایی است که در اولی نیست! و...

بازار بهشت!

رسول خدا ﷺ: در بهشت بازاری است که چیزی در آن خرید و فروش نمی شود بلکه عکس زنان و مردان بر در بازار است که هر شخصی از عکسی خودش بیاید، وارد بازار می شود و در آنجا جمعی حورالعین را می بیند که با صدای زیبایی که احدی مانند آنها نشنیده می خوانند: ما نعمتیم و هرگز تغییر نمی کنیم! ما پوشیده ایم که هیچگاه عریان نمی شویم! ما همیشه راضی هستیم و هرگز خشمگین نمی شویم! ما همیشه زنده ایم و هیچگاه نمی میریم! ما سیریم و هیچگاه گرسنه نمی شویم! ما زنان خوب و زیبایییم و شوهرانمان بهترین و کریمترین افراد هستند!

عمل صالح

امام صادق ع: عمل صالح پیشاپیش به بهشت رفته و همانطور که انسان غلامش را پیش می فرستد تا جایش را آماده کند، عمل صالح منزل بهشتی او را آماده می کند.

از طلا و نقره

رسول خدا ﷺ در تفسیر آیه 62 الرحمن (**وَمِنْ دُونِهِمَا جَنَّتَانِ**) یعنی: غیر از آن دو بهشت، دو بهشت دیگر است. فرمود: دو بهشت دیگر است که در یکی ساختمان و آنچه در آنها است از نقره بوده و دیگری آنچه از ساختمان و غیر آن است، از طلا می باشد.

صافات 48 :

(وَعِنْدَهُمْ قَاصِرَاتُ الطَّرْفِ عَيْنٌ كَأَنَّهُمْ بِيضٌ مَّكْنُونٌ.)

یعنی: برای اهل بهشت، حوریانی است که فقط به شوهران خود نظر می‌کنند و گویا تخم مرغ بدون بو و مو هستند.

درخت بهشتی

روایت شده که بر در بهشت، درختی است که شاخه های آن بر صد هزار نفر سایه می اندازد. در سمت راست درخت، چشمه ای پاک کننده وجود دارد که اهل بهشت وقتی از آن می نوشند، دلشان از حسد و یوستشان از مو پاک می شود. همانطور که خدادار آیه 21 سوره انسان می فرماید: (وَسَقَاهُمْ رَبُّهُمْ شَرَابًا طَهُورًا). یعنی: خدا به آنان شرابی پاک کننده می نوشاند. «سپس در چشمه ای که در چپ درخت است غسل می کنند و با غسل در آن مرگ آنها از بین می رود.

نعمتهای سبقت گیرندگان در ایمان

واقعه 15 تا 26:

بر تختهای بافته به زر و گوهر رویاروی یکدیگر بر آنها تکیه زده اند* پسرانی همواره نوجوان، پیرامون ایشان می گردند* با کوزه ها و جامهایی از می صاف گوارا* که از آن سردرد نگیرند و مست نشوند* و میوه هایی که دوست دارند* و گوشت هر پرنده ای که بخواهند* و دوشیزگانی با چشمهای سیاه و درشت* همچون مروارید پوشیده در صدف* پاداش اعمالشان است* در آنجا سخن لغو و گناه آلودن نشوند* مگر گفتاری: سلام، سلام.

نعمتهای اصحاب یمین

در زیر درختهای سدر* و درخت موز که میوه اش بر هم چیده باشد* و سایه ای کشیده و پیوسته* و آبی همواره روان* و میوه ای بسیار، نه تمام می شود و نه مانعی است* و فرشهای بر افراشته*

زنان بهشت

امام صادق علیه السلام: زنان بهشت حسادت ندارند و حیض نمی شوند و تندخویی نمی کنند.

اسب بهشتی

علی علیه السلام: در بهشت درختی است که از بالای آن لباسهای حله می‌روید و از پائینش، اسبان ابلق زین و لجام کرده خارج می‌شود. این اسبان دارای بال هستند و سرگین ندارند. بهشتیان بر آنها سوار شده و به هر کجا بخواهند پرواز می‌کنند.

گمان خوب به خدا

امام باقر علیه السلام: گمان خوب به خدا داشته باشید که بهشت دارای هشت در است و فاصله بین هر در، چهل سال راه است.

در نهایت سفیدی

از امام صادق علیه السلام در باره آیه (**فِيهِنَّ خَيْرَاتٌ حِسَانٌ**) یعنی: در بهشت زنان خوب و زیبا است. «سؤال شد. فرمود: آنها زنان مؤمن شیعه هستند که داخل بهشت شده و به ازدواج مردان مؤمن در می‌آیند. و آنجا که فرموده است: «حور مقصورات فی الخیام یعنی: حوریانی که در خیمه‌ها نشسته‌اند.» حوران بهشت هستند که در نهایت سفیدی اند و کمرهای باریک دارند.

صفات بهشتیان

رسول خدا ﷺ: ساق درختهای بهشت از طلا است و اهل بهشت نیاز به بول و غائط ندارند و غذاها و آشامیدنی‌ها بوسیله عرق خوشبوئی دفع می‌شود! هر روز چهره بهشتیان، زیباتر و باطراوت‌تر می‌گردد درحالی‌که در دنیا هر روز پیرتر و بدقیافه‌تر می‌شوند.

در بزرگ بهشت

رسول خدا ﷺ: در بزرگ بهشت مخصوص بندگان شایسته خداست که ترک دنیا کرده‌اند و از محارم الهی و رع داشتند و پیوسته بسوی خدا رغبت داشت و خدا را انیس و مونس خود ساخته‌اند. آنها چون داخل بهشت شوند، بر کشتیها سوار شده و در دونه‌های عظیم بهشت، سیر می‌کنند. کشتی از یاقوت است و در آن ملائکه ای از نور هستند که لباسهای بسیار سبز پوشیده‌اند. اسم آن نهر جنه المأوی است.

میوه بهشت

رسول خدا ﷺ: میوه های بهشت بطوری به انسان نزدیک هستند که بادهان خود در حالیکه تکیه کرده است، وبدون حرکتی آن را گرفته ومی خورد. انواع میوه ها حرف می زنند وهر کدام به مؤمن می گوید: اول مرا بخور! چون مؤمن میل به غذایی پیدا کند، قبل از اینکه حرفی بزند برایش آورده می شود. گاهی مؤمنین به دیدار هم می روند ودر باغهای خود به استفاده از نعمتها مشغول می شوند. هوای بهشت، مانند هوای بین طلوع صبح و آفتاب است.

تزویج حوریه

امام صادق علیه السلام: هنگامیکه بنده ای نماز خواند وگفت: اللَّهُمَّ اعْتِقْنِي مِنَ النَّارِ وَأَدْخِلْنِي الْجَنَّةَ وَزَوِّجْنِي مِنَ الْحُورِ الْعِينِ. یعنی: خدایا! مرا از جهنم نجات بده! و مرا به بهشت داخل کن! و حورالعین را به من تزویج کن! دراین موقع جهنم می گوید: خدایا! بنده ات آزادی از مرا از تو خواست، توهم او را آزاد کن! بهشت می گوید: خدایا! بنده ات سکونت در مرا از تو درخواست کرد. پس او را در من ساکن کن! حورالعین می گوید: خدایا! بنده ات همسری مرا درخواست کرد. پس مرا به او تزویج کن!

منزل پیامبر

علی عَلَيْهِ السَّلَامُ: منزل پیامبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ در بهشت عدن است که وسط همه بهشت ها و نزدیکتر از همه به عرش الهی است. کسانی که در این بهشت با رسول خدا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ساکن می شوند، دوازده امام هستند.

وارد بهشت شدن

رسول خدا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: بهشت بر انبیاء حرام است تا من داخل بهشت بشوم و بر امت ها نیز حرام است تا شیعیان ما اهل بیت وارد شوند.

ترجمه آیه 69 زخرف :

شما با همسرانتان با خوشحالی داخل بهشت شوید* باکاسه هایی از طلا و کوزه هایی بر آنان بگردانند. و در آن هر چه دلها بخواهد و چشمها از دیدن آن لذت ببردهست. و شما در آن ابدی هستید.

صد درجه فاصله

رسول خدا ﷺ: بهشت دارای صددرجه است که فاصله هر درجه‌ای با درجه دیگر به اندازه فاصله آسمان و زمین است.

جزای نیکی

رسول خدا ﷺ: می‌دانید خدا در آیه (هَلْ جَزَاءُ الْإِحْسَانِ إِلَّا الْإِحْسَانُ) یعنی: آیا پاداش خوبی جز خوبی است چه می‌گوید؟ گفتند: خدا و رسول، عالم‌ترند! فرمود: خدا می‌فرماید: آیا پاداش کسیکه مانعمت توحید را به او دادیم، جز بهشت است؟

یا علی!

رسول خدا ﷺ: حلقه درب بهشت از یاقوت قرمز است که بر صفحه‌های طلا نصب شده است. که هرگاه حلقه را بر صفحه بکوبند، صدا می‌کند: یا علی!

بهشت از نور

رسول خدا ﷺ فرمود بدانید که خداوند تعالی بهشت را از نور آفرید که هشت بهشت است که بالای هم قرار دارند. و امروز بهشت در آسمان است و از همه بهشت‌ها برتر، بهشت فردوس است. و هر بهشتی نامی دارد. بهشت اول دارالسلام. که از یاقوت سرخ خلق شده است. بهشت دوم دارالقرار. بهشت سوم دارالخلد. بهشت چهارم جنت المأوی. بهشت پنجم جنت عدن که از زبرجد خلق شده است. بهشت ششم جنات النعیم از زمرد خلق شده است. بهشت هفتم جنات. بهشت هشتم فردوس نام دارد که از نور آفریده شده که هر یک از گوهری است.

درهای بهشت

درهای بهشت هریک به فاصله شرق و غرب عالم است و بر روی هردری نوشته شده است انا لا اعذب من قال: لا اله الا الله. محمد رسول الله. علی ولی الله.

کلماتی که بر روی درهای بهشت نوشته شده

علامه اربلی «ره» در کسف الغمه از رسول خدا ﷺ روایت می‌کند که وقتی به آسمان رفتم و خواستم بهشت و دوزخ را ببینم، جبرئیل مرابسوی بهشت برد و هشت در بهشت را دیدم که بر هریک چهار کلمه نوشته شده بود که هر کلمه‌ای از دنیا و آنچه در دنیا هست، بهتر است. بشرط عمل. 1- بر درب اول نوشته بود: لا اله محمد رسول الله و علی ولی الله. لكل شیء حيله و حيله العیش اربع خصال. الفناعه و بذل الحق و ترک الحسد و مجالسه اهل الخیر. خدایی جز خدای یگانه نیست و محمد رسول خدا و علی ولی خداست. برای هر چیزی راهی است و راه زندگی چهار چیز است. قناعت. سخن حق. ترک حسادت و هم نشینی با خوبان. 2- بر درب دوم نوشته بود: لا اله محمد رسول الله و علی ولی الله. ان لكل شیء حيله و حيله السرور یوم القیامه اربع خصال. مسح رؤوس الیتامی و التعطف علی الارمله و السعی فی حوائج المؤمنین و النفقه للفقراء و المساکین. برای هر کاری چاره‌ای است و چاره خوشحالی روز قیامت چهار خصلت است. کشیدن دست مهربانی بر یتیمان. مهربانی بر بیوه زنان. تلاش در رفع گرفتاری مؤمنان. چهارم دست‌گیری از بیچارگان. 3- بر درب سوم نوشته بود: لا اله محمد رسول الله و علی ولی الله. ان لكل شیء حيله و حيله الصحه فی الدنیا اربع خصال. قله الکلام و قله المنام و قله المشی

وقوله الطعام. هر که در دنیا سلامتی می خواهد چهار مطلب رعایت کند. کم حرفی. کم خوابی. کم راه رفتن. کم خوری. 4- درب چهارم نوشته بود: لا اله الا الله محمد رسول الله وعلى ولي الله. من كان يؤمن بالله واليوم الآخر فليكرم والديه من كان يؤمن بالله واليوم الآخر فليقل خيراً او يسكت. هر که به خدا و قیامت ایمان دارد باید احترام والدین خود نگه دارد و هر که بخدا و قیامت ایمان دارد باید آنچه می گوید خوب باشد یا اینکه سکوت نماید. 5- بر درب پنجم نوشته بود: لا اله الا الله محمد رسول الله وعلى ولي الله. من اراد ان لا يظلم فلا يظلم ومن اراد ان لا يظلم فلا يظلم ومن اراد ان لا يذلل فلا يذلل ومن اراد ان يتمسك بالعروة الوثقى فليقل لا اله الا الله محمد رسول الله وعلى ولي الله. هر که می خواهد به او ظلم نشود، ظلم نکند. هر که می خواهد دشنام نشنود، خود دشنام ندهد و هر که می خواهد ذلیل نشود، دیگران ذلیل نکند و هر که می خواهد به ریسمان الهی چنگ بزند باید بگوید: لا اله الا الله محمد رسول الله وعلى ولي الله. 6- بر درب ششم نوشته بود: لا اله الا الله محمد رسول الله وعلى ولي الله. من اراد ان يكون قبره وسيعا فليبن المساجد. ومن اراد ان لا يأكله الديدان تحت الارض فليسكن المساجد ومن احب ان يكون طرياً نظراً لا يبلى جسده، فليسكن المساجد ومن احب ان يرى منزله في الجنة فليبن ليكسى المساجد بالبسط. هر که می خواهد قبر او گشاد باشد، مسجد بسازد و هر که می خواهد کرمهای قبر او را نخورند، اهل مسجد باشد و هر که می خواهد محل خود در بهشت را ببیند مسجد را فرش نماید و برای نماز آماده کند. 7- بر درب هفتم نوشته بود: لا اله الا الله محمد رسول الله وعلى ولي الله. بياض القلب في اربع خصال عيادة المريض واتباع الجنائز و شراء الاكفان ورد القرض. هر که خواهد دلش به نور ایمان روشن شود، چهار خصلت پیشه کند. عیادت از مریض ها، تشییع جنازه، خریدن کفن و کفن کردن مردگان. ادای قرض و ادای قرض داران. 8- بر درب هشتم نوشته بود: لا اله

محمد رسول الله وعلی ولی الله. من اراد ان یدخل فی ای باب شاء فلیتمسک
باربع خصال السخاء وحسن الخلق والصدقه وكف الاذی عن الناس. هر كه
می خواهد از هر در بهشت كه می خواهد داخل شود چهار خصلت رعایت
نماید. بخشندگی. خوش اخلاقی. صدقه و اذیت نكردن دیگران.

رسول خدا ﷺ فرمود در بهشت عجایب دیدم و از همه جا باز دیدم
و جایی نبود كه مانند دیده باشیم. قال رسول الله: ان فی الجنة غرفاً یری ظاهرها من
باطنها و باطنها من ظاهرها یسكنها من اطاب الكلام و من اطعم الطعام و افشى
السلام و صلى باللیل والناس نيام. در بهشت اطاقهایی است كه بیرون آنها از
داخلش و داخلش از بیرون دیده می شود.

چهار حیوان بهشتی

امام صادق عليه السلام: از حیوانات فقط چهار حیوان داخل بهشت می شوند: سنگ
اصحاب كهف، خربلعم باعورا، ناقه صالح و گرگ حضرت یوسف.

یک وجب خاک بهشت

رسول خدا ﷺ: یک وجب از خاک بهشت، از دنیا و آنچه در دنیا است، بهتر
می باشد.

خاک کربلا در بهشت

امام سجاده علیه السلام فرمود:

(هنگام برپاشدن قیامت) هنگامی که خداوند زمین را به شدت تکان داده و از جای خود در آورد، زمین کربلا به همان حالی که هست با تربت نورانی و صاف و خالصش بالا برده شده و در بهترین باغهای بهشتی قرار داده می شود. برترین منزلهای بهشتی آن جاست و در آن جای نمی گیرند مگر پیامبران. همچنان که بعضی از ستارگان در میان بقیه با درخشندگی خاصی نور افشانی می کنند، کربلا نیز در بین باغهای بهشتی می درخشد به نحوی که نورش چشم تمامی اهل بهشت را می پوشاند و ندا در می دهد که: من زمین مقدس و پاک و مبارک خداوندم و حضرت سیدالشهداء را دربر دارم که سرور جوانان بهشت است.

خلقت بهشت

امام باقر علیه السلام: خداوند بهشت را قبل از جهنم آفرید.

نتیجه بخش بهشت

بهشت مکان بزرگی است که انواع لذتها و نعمتها در آن وجود دارد. و آن پاداش افرادی است که در دنیا مطیع خدا بوده و معصیت او را نکرده باشد.

بعضی از نعمتهای بهشت در آیات و روایات، بشرح زیر است:

باغها و قصرهایی که از زیر و اطراف آن نهرها جاری است * زنهای بهشتی که زیباترین و پاکیزه ترین زنها هستند و هرگز دچار عادت ماهانه و ولادت فرزند و نجاسات و پیری نمی شوند. هرگز دست انس و جنی به آنان نرسیده و همیشه باکره هستند * بهشتیان دچار سرما و گرما نمی شوند * بهترین زینتها از طلا و نقره و لؤلؤ و یاقوت و حریر و دیباج و غیره برای بهشتیان فراهم است * اهل بهشت در کاخهایی که از جواهرات ساخته شده اند و دارای خدمتکاران بیشمار و زیبایی است، می باشند * هر میوه ای که بخواهند برای آنان آماده می شود و به هر غذائی که میل پیدا کنند، بدون اینکه سخنی بگویند برایشان مهیا می گردد * میوه های بهشت در رنگ شبیه هم، ولی طعم آنان با هم فرق دارد * برای دفع غذا و آشامیدنی ها نیاز به تخلی ندارند بلکه غذاها بصورت عرقی خوشبو، خارج می شوند * در بهشت هیچگاه ناسزا و سخن بد و لغو شنیده نمی شود و از اختلاف و کینه و حسادت خبری نیست * از جمله نهر های بهشت، نهری از عسل تصفیه شده، نهری از شیری که هیچگاه طعمش تغییر نمی کند و نهری از شراب بهشتی است.

در بهشت مریضی، پیری، ناراحتی، گرسنگی، تشنگی، خواب، خستگی و سرما و گرما نیست.

فصل ششم : جهنم

جهنم و عذابهای آن :

سرنوشت کسانی که به خدا ایمان نیاوردند و از روی عمد و آگاهی، به دستورات او عمل نکردند، عذاب ابدی است! که در مقابل معصیتها و لذات زودگذر این افراد، بسیار عظیم است. در مقابل چندین سال کفر ورزیدن، تا ابد در جهنم خواهند بود. و معلوم است که افراد عاقبت اندیش، هرگز برای چند روزه دنیا خود را گرفتار خشم الهی نخواهند نمود. بعضی از عذابهایی که در قرآن و روایات آمده بشرح زیر است.

ترجمه آیه 55 نساء

آنانکه به آیات ما کافر شدند، بزودی آنها را به آتش می اندازیم. هر زمان که در جهنم پوستشان می سوزد و از بین می رود، پوست جدیدی می رویانیم تا عذاب را بچشند!

گویند جهنم هفت طبقه است. اول دوزخ. طبقه دوم حطمه که محل فرعونیان است. سوم سقر. چهارم لظی محل یهود. (كَلَّا إِنَّهَا لَلظِّي نَزَّاعَةٌ لِّلشَّوْءِ) پنجم غی است (فَسَوْفَ يَلْقَوْنَ غَيًّا) طبقه ششم سعیر است. (يَصْلَوْنَ سَعِيرًا.) طبقه هفتم جهنم است که محل گناهکاران امت اسلام است.

بر درب اول جهنم نوشته است: من رَجِي اللهُ سَعْدٌ وَمَنْ خَافَ اللّٰهَ مِنْ خِزْيَانِ اللّٰهِيْنَ وَاللّٰهِيْنَ
المغرور من رَجِي ' غير الله يعنى هر که بخدا اميد داشته باشد، رستگار است و هر که
از خدا بترسد ايمن است و آنکه بغير خدا مغرور و فریفته شد، هلاک می گردد و از
غير خدا در ترس و لرزاست. بر درب دوم نوشته شده: هر که می خواهد در قیامت
عريان محشور نشود، در دنیا بدنهای بی لباس را لباس بپوشاند و هر که می خواهد
در آخرت تشنه نباشد، تشنگان دنیا را سیراب نماید و هر که می خواهد در قیامت
گرسنه نباشد، گرسنگان دنیا را سیر کند. بر درب سوم نوشته بود: لعن الله
الکاذبین لعن الله الباطلین. خدا لعنت کند دروغگویان را و لعنت کند خدا اهل باطل
را. بر درب چهارم نوشته است: متابعت نکنید از نفستان که ایمان شما را ضعیف
می کند. و زبان را در کاری که فایده ندارد، بکار مبرید. بر درب پنجم نوشته است که
من حرام شده ام بر عبادت کنندگان. من حرام شده ام بر کسی که بر خدا شهادت
می دهد. من حرام هستم بر روزه داران. بر درب هفتم نوشته است حاسبوا انفسکم
قبل ان تحاسبوا و توبخوا انفسکم قبل ان توبخوا و ادعوا الله عزو جل قبل ان تردوا
عليه ولا تقدروا عليه. حساب خود را برسد قبل از اینکه حساب شما را
برسند. خودتان را توبیخ کنید قبل از اینکه شما را توبیخ نمایند. در پیش خداوند
تضرع کنید قبل از اینکه بر او وارد شوید.

فریاد جهنمیان مانند سگان و گرگان!

امام باقر علیه السلام: جهنمیان از شدت درد و عذاب مانند سگان و گرگان فریاد می کشند. در دوزخ برای آنان مرگ نیست و عذابشان هرگز کم نشود. آنها در آتش، گرسنه و تشنه و کمر و گنگ و کور و روسیاه و پشیمان و مغضوب پروردگارند! بر آنان رحم نشود و عذابشان کم نگردد. به عوض آب از حمیم جوشان و به عوض غذا از زقوم به آنان بدهند. با قلابهایی از آتش بدنهای آنان را پاره می کنند و با گرزهای آهنین بر سرشان می کوبند. مأموران بسیار خشن آنان را عذاب می کنند که اهل ترحم نمی باشند. این مأمورین صورت جهنمیان را آتش می زنند و آنان را با شیاطین در غل و زنجیرها می بندند. اگر دعا کنند، مستجاب نمی شود و اگر حاجتی بطلبند، برآورده نمی شود.

صورت بریان!

در روایت است که وقتی صدید را برای جهنمی می برند، صورتش بریان شود و پوست و گوشت صورتش بریزد. و چون از آن می خورد از شدت تشنگی جمیع امعاء و احشائش پاره می شود! از هر جهنمی مانند رودخانه ای چرک روان می شود و آنقدر می گریند که از اشک چشمشان مانند نهر جاری می گردد و هنگامیک اشکشان تمام شود، خون می گریند!

سه حدیث از امام صادق علیه السلام

1 - آتش دنیا یک جزء از هفتاد جزء آتش دوزخ است!

راحت ترین عذاب!

2 - راحت ترین عذاب جهنم عبارتست از انداخته شدن در دریای آتش و پوشاندن دو کفش که حتی بندهای آن از آتش است! بطوریکه از شدت حرارت مغزش بجوش می آید و او خیال می کند که عذابش از همه سخت تر است.

آتش جهنم!

3 - روزی جبرئیل در حالیکه آثار ناراحتی در چهره اش ظاهر بود نزد رسول خدا صلی الله علیه و آله آمد. در حالیکه او قبلاً خوشحال و متبسم می آمد. حضرت فرمود: ای جبرئیل! امروز چرا ناراحتی؟ جواب داد: امروز از دمهایی که بر آتش جهنم می

دمیدند، دست کشیدند. فرمود: دَمَهای جهنم چیست؟ گفت: ای رسول خدا! خدا امر فرمود تا هزار سال بر آتش جهنم دمیدند تا سفید شد! و هزار سال دیگر دمیدند تا سرخ شد! و هزار سال دیگر دمیدند تا سیاه شد و الان سیاه و تاریک است! اگر قطره ای از ضریح که عرق اهل جهنم و چرک فرجهای زناکار است، را که در دیگهای جهنم جوشیده شده و به عوض آب به جهنمیان می خوراندند، در آبهای دنیا بریزند، همه مردم از گندش بمیرند! و اگر یک حلقه از زنجیریکه هفتاد ذرع 35 متر است و بر گردن جهنمیان می گذارند، بر دنیا قرار دهند، از گرمی آن تمام مردم بگدازند! و اگر پیراهنی از پیراهن های اهل جهنم را میان آسمان و زمین بیاویزند، اهل دنیا از بوی بد آن هلاک شوند! در این موقع رسول خدا ﷺ و جبرئیل هر دو به گریه افتادند. خداوند ملکی را فرستاد که پروردگارتان سلام می رساند و می فرماید: من شمارا از اینکه گناه نمائید، مصون نمودم.

ترجمه آیه 29 کهف :

ما برای ظالمین، آتشیکه سراپرده هایش آنها را فرا می گیرد، آماده کرده ایم! اگر کمک بطلبند، با آبی مثل مس ذوب شده که به آنها داده می شود و صورت را می سوزاند فریادرسی کنند. بد آشامیدنی و بد آسایشگاهی است!

زقوم!

رسول خدا ﷺ: قسم به کسیکه جان محمد ﷺ در دست اوست، اگر قطره ای از زقوم بر تمام کوههای زمین بچکد، تا طبقه هفتم زمین از هم می پاشد! پس بر کسیکه از آن بیاشامد چه می کند؟ و قسم به کسیکه جانم بدست اوست همانا هرگز که خداوند آنرا در قرآن کریم ذکر فرموده، اگر بر تمام کوههای زمین زده شود تا پایین ترین طبقه زمین متلاشی می شود! پس چگونه خواهد بود حال کسیکه در روز قیامت آنهم داخل آتش، مضروب ضربات گرزهای آتشین باشد؟

خائنان امت!

رسول خدا ﷺ: ای علی! همانا جبرئیل بمن خبر داد که امت من بعد از من بتو خیانت می کنند! پس ویل بر آنها باد! پس ویل بر آنها باد! علی! می گوید: عرض کردم: یا رسول الله! ویل چیست؟ فرمود: نام وادی در جهنم است که بیشتر اهالی آن از دشمنان و قاتلین ذریه تو و بیعت شکنان تو هستند.

مُؤَدِّن

امام رضا علیه السلام در تفسیر آیه:

(فَأَذِّنْ مُؤَدِّنٌ بَيْنَهُمْ أَنْ لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الظَّالِمِينَ)

یعنی: مؤذنی بین آنها ندا کرد: لعنت خدا بر ظالمین! فرمود: این

مؤذن امیرالمؤمنین علیه السلام است.

ترجمه آیه 19 حج :

...پس کسانی که کافر شدند، بر ایشان لباسهایی از آتش بریده اند! از بالای سر آنان نیز آب جوشان می ریزند.

وای بر ما!

امام باقر علیه السلام: جهنمی می گوید: وای بر ما! ای کاش از خدا ورسول اطاعت می کردیم! در این هنگام سنگی از سمت راست و شیطانی از سمت چپ به او نزدیک می شوند. سنگ از آتش است ک صورت او را آتش می زند! خداوند هفتاد پوست برای او قرار می دهد که قطر هر پوست، 40 ذراع بیست متر و بین پوستها، مارها و عقربهایی از آتش وجود دارد. آتش از مخرج او وارد واز دهانش خارج می شود! همچنین او را به هفتاد زنجیر می بندند که هر زنجیری 70 ذراع 35 متر است و مابین هر ذراعی باندازه قطره ها و باران ها، حلقه است که اگر حلقه ای را بر کوههای زمین بگذارند، زمین ذوب می شود! هفتاد لباس از قیر ذوب شده بر او می پوشانند و بر صورتش لباسی از آتش قرار می دهند و همه جای بدنش را لباسهای آتشین می پوشانند! در پایش زنجیرهایی از آتش و بر سرش، تاج آتشین که باندازه 60 ذراع 30 متر است قرار می دهند! در سرش 360 سوراخ می کنند که از آنها دود بر می خیزد و مغز سرش می جوشد و بر کتفش سرازیر می گردد... پس ضربه ای بر او می زنند، که هفتاد هزار سال سقوط می کند تا به چشمه ای بنام آنیه می رسد... که آن بالاترین درجه حرارت را دارد بطوریکه وقتی خدا جهنم را خلق کرد، همه دره های آن بخواب رفتند ولی این چشمه از حرارت زیادش بخواب نمی رود! مأمورین عذاب به جهنمیان می

گویند: ای بدبختان! نزدیک بیایید و از این چشمه بنوشید! اگر امتناع کردند، با عمودهایی که دارند بر آنها می زنند!...وقتی از این چشمه ظرفی به جهنمی می دهد، همینکه آنرا نزدیک صورتش می برد، لبهای آنهاکنده شده و گوشت صورتشان می ریزد! با خوردن آن شکم و پوست بدنشان از هم می پاشد! در این هنگام ضربه ای بر سرش می زنند که هفتاد هزار سال سقوط می کند تا به طبقه سعیر برسد. در آنجا هم ضربه ای بر او می زند تا به شجره زقوم می رسند که در ریشه جهنم است و سرش مثل سرهای شیاطین می باشد! زیرا هفتاد هزار شاخه آتش دارد و هر شاخه ای هفتاد هزار میوه جهنمی دارد و هر میوه ای از نظر بدبوئی و بدطعمی مثل شیطان است که هر که از آن بخورد، در شکمش بجوش می آید!

عذاب اصحاب مشئمه!

ترجمه آیه 42 تا 44 واقعه :

دربادهای آتشین و حمیم هستند * و سایه ای از دود سخت سیاه * نه سرد

است و نه خوب!

آسیاب جهنم!

علی ؑ: در جهنم آسیابی است که دسته را آسیاب می کند! آیا نمی پرسید

چه کسانی را آسیاب می کند؟ گفته شد: چه کسانی را؟ فرمود: عالمان فاجر، قاریان

فاسق، ستمگران ظالم، وزیران خائن و عارفان دروغگو!

ریاکار در جهنم!

در روایت است که خداوند دستور می دهد عده ای را به جهنم ببرند. ولی به مالک جهنم می گوید: به آتش بگو، پاهای آنها را نسوزاند زیرا با این پاها به مساجد می رفتند! دستهای آنان را نسوزاند زیرا این دستها را برای دعا بلند می کردند! زبانشان را نسوزاند زیرا قرآن زیاد تلاوت می کردند! صورتشان را نسوزاند زیرا وضوء کامل می گرفتند! مالک جهنم به آنان می گوید: ای بدبختها! شما چه کردید که با این اعمال خوب، به جهنم آورده شده اید؟ آنها می گویند: ما برای غیر خدا عمل می کردیم!

دوروایت از رسول خدا ﷺ

زناکار!

1 - روز قیامت زناکار را وارد جهنم می کنند و قطره ای از عورتش می چکد که از بوی آن تمام اهل جهنم دچار ناراحتی می شوند! جهنمیان به نگهبانان جهنم می گویند: این بوی بد مال کیست که ما را اذیت کرده است؟ به آنها گفته می شود: این بوی زناکاران است.

احقاب!

2 - کسیکه وارد جهنم شود حداقل بمقدار احقاب در آن باید بماند و هر حقب، 65 سال است که هر سالش 360 روز است و هر روزش هزار سال دنیا است.

در جهنم ابدی

علی علیه السلام در خطبه 109 نهج البلاغه: واما گناهکاران را در بد مکانی جای می دهند! دست آنها را با غل و زنجیر به گردنشان می بندند! آنچنان که سرشان را با پاها بهم نزدیک می کند و لباسهایی از موادی که زود آتش می گیرد و لباسهایی از قطعه های آتش بر آنها بیوشاند. در عذابی که حرارت آن بسیار شدید است و درش به روی آنها بسته است. در آتشی که زبانه می کشد و صدایش هراس انگیز است. آنها که در آنند از آن خارج نگردند و برای آزادی اسیرانش غرامت پذیرفته نمی شود و زنجیرهایشان گسسته نمی گردد. مدتی برای این خانه تعیین نشده تا پایان پذیرد و نه سرآمدی تا تمام گردد.

غیبت کننده

در روایت است که غیبت کننده اگر بی توبه بمیرد، اولین نفری است که به جهنم می رود و اگر با توبه بمیرد آخرین نفری است که به بهشت می رود!

دیدار از جهنم در معراج!

رسول خدا ﷺ: در معراج از جهنم دیدار کردم و دیدم که عده ای در مقابلشان گوشت خوب و گوشت مردار است. ولی آنان از مردار می خوردند! جبرئیل گفت: اینها حرام خوار بوده اند! عده ای را دیدم که لبهای آنان مانند شتر بود و مأمورین از پهلوی آنان مقرض کرده و در دهانشان می گذاشتند! جبرئیل گفت: اینها عیب جو بوده اند. عده ای را دیدم که سرشان را می کوبیدند! جبرئیل گفت: اینها نماز عشاء نمی خواندند! گروهی را دیدم که مأمورین، آتش به دهانشان گذاشته و از مخرجشان در می آمد! جبرئیل گفت: اینها مال یتیم خور بوده اند. عده ای را دیدم که شکمشان آنقدر بزرگ بود که نمی توانستند برخیزند! جبرئیل گفت: اینها رباخوار بوده اند. گروهی از زنها را دیدم که به پستانشان آویزان کرده بودند! جبرئیل گفت: اینها زناکار بوده اند. عده ای را دیدم که با نخ و سوزن آتشین، بدنهایشان را می دوختند! جبرئیل گفت: اینها نیز زناکار بوده اند... زنی را دیدم که بموی سرش آویزان کرده بودند! و مغز سرش را می جوید! جبرئیل گفت: این زن موی خود را از نامحرم نمی پوشانده است!... زنی را به پاهایش آویخته بودند! جبرئیل گفت: این زن بدون اجازه شوهر از خانه بیرون می رفته است. زنی را دیدم که گوشت بدن خود را می خورد! جبرئیل گفت: این زن بدن خود را برای دیگران آرایش می کرده است! زنی را دیدم که پاهایش را بدستهایش بسته بودند و مار و عقرب بر او مسلط بودند! جبرئیل گفت: این زن غسلهای خود را نمی کرده است! زنی را دیدم که گوشت بدنش را مقرض می کردند! جبرئیل گفت: این زن خود را به مردان عرضه می کرده است! شخصی را دیدم که صورت و بدنش را می سوزانیدند و روده های خود را می خورد! جبرئیل

گفت: این شخص واسطه زنا بوده است! شخصی را دیدم که سرش مثل خوک
و بدنش مثل الاغ بود! جبرئیل گفت: این شخص سخن چینی می کرده
است. شخصی را دیدم که صورتش مثل سگ بود و آتش بر او وارد می
کردند! جبرئیل گفت: او خواننده و حسود بوده است!

ق 30:

(یوم نقول لجهنم هل امتلاءت و تقول هل من مزید)؟

یعنی: روزیکه دوزخ را گوئیم: آیا پر شدی؟ و دوزخ گوید: آیا بیش از این هم
است؟

عاق والدین!

رسول خدا ﷺ: بوی بهشت از مسیر پانصدسال به مشام می رسد! ولی عاق
والدین و دیوث بوی آنرا حس نمی کنند! سؤال شد: ای رسول خدا! شخص دیوث
کیست؟ فرمود: کسیکه می بیند زنش زنا می کند ولی بی تفاوت است!

ترجمه آیه 34 مرسلات :

روز قیامت وای بر تکذیب کنندگان* در آن روز نمی توانند حرفی بزنند و نه
می توانند عذر بخواهند.

نتیجه باب جهنم

عاقبت کفار و منافقین و معصیت کاران و طاغیان درگاه الهی، جهنم سوزان و عذابهای دردناک و غیر قابل تحمل است. بر آنان لباس هاوکفشهایی از آتش می پوشانند. آب آشامیدنی آنها حمیم و غذای آنها زقوم است. مرگ برای آنان نیست تا از عذاب راحت شوند. هر زمان که پوست بدنشان می سوزد، بلافاصله پوست جدید می روید. در زنجیرهایی از آتش بسته می شوند. مارها و عقربها بر آنان مسلط هستند. با گرزهای آتشین بر سرشان می زنند. نگهبانان جهنم اهل ترحم نیستند. اگر داد بزنند کسی بداد آنها نمی رسد. در مقابل مدت کمی که در دنیا معصیت نمودند، تا ابد در دوزخ عذاب می شوند.

منابع کتاب

- 1- قرآن کریم
- 2- از خاک به افلاک - سیدحسین موسوی خراسانی
- 3- بحارالانوار - علامه محمدباقر مجلسی
- 4- نهج البلاغه
- 5- معاد - محسن قرائتی
- 6- ارزش و اهمیت نماز - مؤلف
- 7- خوبیها و بدیها - مؤلف
- 8- داستانهای از زندگی علماء ج 2 - مؤلف
- 9- زندگانی پیامبر اسلام - مؤلف
- 10- فرازهایی از تاریخ پیامبر اسلام - جعفر سبحانی
- 11- تسلیه الفؤاد - سید عبداللہ شبر
- 12- حق الیقین - علامه مجلسی
- 13- عین الحیوه - علامه مجلسی
- 14- مجمع المعارف و مخزن العوارف - محمدشفیع بن محمد صالح
- 15- بررسیهای اسلامی - علامه طباطبائی
- 16- داستانهای پیامبران - ابواسحق نیشابوری
- 17- میزان الحکمه - محمدی ری شهری
- 18- ارزش پدر و مادر - اسم'عیل گوهری
- 19- وسائل الشیعہ - شیخ حر عاملی
- 20- تصویری از بهشت و جهنم - احمد حبیبیان

- 21- اصول کافی - کلینی
- 22- مستدرک وسائل - میرزا حسین نوری طبرسی
- 23- من لایحضره الفقیه - شیخ صدوق
- 24- استبصار - شیخ طوسی

فهرست مطالب

2	مقدمه .....
3	فصل اول : ابتدای ورود به برزخ .....
3	علی <small>علیه السلام</small> چگونه حالت احتضار را شرح میدهد .....
5	دعا برای راحتی مرگ! .....
6	ثواب روزه بیست و چهارروز رجب! .....
7	حاضرشدن ائمه معصومین <small>علیهم السلام</small> بر بالین محتضر .....
8	مرگ سخت تاجر! .....
9	پوسیدن مردگان! .....
10	پوسیدن جسد! .....
12	فصل دوم : عالم برزخ! .....
12	چند آیه در باره برزخ! .....
13	ارواح مؤمنین در راحتی! .....
14	عالم برزخ از زبان امیر مؤمنان! .....
17	همسایه مرده ها! .....
18	شش صورت درقبر مؤمن! .....
19	اموالتان تقسیم شد! .....
20	روح وریحان یا حمیم! .....
22	مردگان در قبرستان بقیع! .....
23	ناگاه گردنبندش پاره شد! .....
24	رجعت چیست؟ .....
25	دلایل رجعت از آیات قرآن .....

25	..... دابّه الارض
32	..... رجعت در روایات
34	..... نتیجه مطالب رجعت
35	..... فصل سوم : قیامت
35	..... روزیکه فدیّه از کسی، قبول نمی شود!
36	..... عمرو بن معدی کرب و فزع اکبر
37	..... قیامت در سخن علی <small>علیه السلام</small>
38	..... قیامت، ناگهانی است!
38	..... اسامی قیامت:
39	..... حالات مردم و خلائق در صحنه قیامت!
40	..... عده‌ای حیوان محشور می شوند!
40	..... سه روایت مهم از امام صادق <small>علیه السلام</small>
41	..... انواع واقسام مجرمین در صحنه قیامت!
45	..... زنان فاسد!
45	..... رؤسا!
47	..... دستها به گردن بسته!
47	..... خدا با سه دسته سخن نگوید!
50	..... ناراحتی حضرت فاطمه <small>علیها السلام</small>
53	..... خدا به او نظر نکند!
54	..... مسخره کننده مؤمن
55	..... سه حدیث از امام صادق <small>علیه السلام</small>
56	..... چرا به علمت عمل نکردی؟
56	..... عالم و قیامت!
57	..... عذاب شدیدتر

- 58 ..... زن زیبا در قیامت!
- 60 ..... اولین حکم در قیامت!
- 61 ..... آثار تلاوت بعضی از سوره ها در قیامت
- 62 ..... ثواب زیارت مشهد
- 63 ..... این همان روزاست!
- 64 ..... جسم نورانی!
- 65 ..... اثرات رمضان!
- 66 ..... خواب عجیب پیامبر!
- 67 ..... همه گریان
- 68 ..... ایمن از فزع!
- 69 ..... عبدالمطلب یک امت!
- 69 ..... اولین شخصیکه محشور می شود!
- 70 ..... شیعیان علی ع در قیامت
- 71 ..... تبدیل بدی به خوبی
- 71 ..... اثر علم
- 71 ..... اولین نفری که صدا می زنند
- 72 ..... ترس از خدا
- 72 ..... فقراء در را می کوبند!
- 73 ..... اثر 40 سال اذان
- 73 ..... چرا مریض شدم نیامدی؟
- 74 ..... چهار حدیث از رسول خدا ص
- 75 ..... نام محمد
- 75 ..... شیعیان
- 76 ..... اولین عضوی که حرف می زند!

76	..... طول پل صراط!.....
77	..... سه حدیث از امام صادق <small>عَلَيْهِ السَّلَامُ</small> .....
78	..... وقتیکه جهنم را می آورند!.....
79	..... صحنه های مختلف قیامت!.....
81	..... مراقبین انسان!.....
82	..... شاهد بر شیعیان.....
82	..... روزها شاهدند!.....
83	..... ظالم را به بهشت راه ندهند!.....
84	..... سه روایت از رسول خدا <small>صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ</small> .....
85	..... مؤمن پولدار!.....
87	..... کافر حساب ندارد!.....
88	..... فصل چهارم : شفاعت .....
89	..... پنج روایت از رسول خدا <small>صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ</small> .....
90	..... انکار شفاعت.....
91	..... نجات از جهنم!.....
92	..... چند روایت از رسول خدا <small>صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ</small> .....
92	..... چند دسته شفاعت نمی شوند .....
93	..... حوض کوثر .....
93	..... علی <small>عَلَيْهِ السَّلَامُ</small> در کنار کوثر.....
95	..... فصل پنجم : بهشت .....
95	..... انواع بهشتها.....
95	..... بهشت در نهج البلاغه .....
96	..... ده چیز در بهشت است!.....
97	..... حورالعین لباس بهشتی موسیقی بهشتی طوبی .....

98	هشت در بهشت
98	جوانان سیه چشم
99	یکصد هزار طعم
100	اولین و آخرین فرد در بهشت
100	شراب بهشتی
100	بوی بهشت
101	بازار بهشت!
101	عمل صالح
102	درخت بهشتی
103	نعمتهای سبقت گیرندگان در ایمان
103	نعمتهای اصحاب یمین
104	اسب بهشتی
104	گمان خوب به خدا
104	در نهایت سفیدی
105	صفات بهشتیان
105	دربزرگ بهشت
106	میوه بهشت
106	ترویج حوریه
107	منزل پیامبر
107	وارد بهشت شدن
108	صد درجه فاصله
108	جزای نیکی
109	بهشت از نور
110	درهای بهشت

110	کلماتی که بر روی درهای بهشت نوشته شده
112	چهار حیوان بهشتی
112	یک وجب خاک بهشت
113	خاک کربلا در بهشت
113	خلقت بهشت
114	نتیجه بخش بهشت
115	فصل ششم : جهنم
115	جهنم وعذابهای آن :
117	فریاد جهنمیان مانند سگان و گرگان!
118	صورت بریان!
118	سه حدیث از امام صادق <small>علیه السلام</small>
120	زقوم!
120	خائنان امت!
122	عذاب اصحاب مشممه!
123	ریاکار در جهنم!
123	دورایت از رسول خدا <small>صلی الله علیه و آله و سلم</small>
124	در جهنم ابدی
124	غیبت کننده
125	دیدار از جهنم در معراج!
126	عاق والدین!
127	نتیجه باب جهنم
128	منابع کتاب
130	فهرست مطالب

